

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA OBCHODU A CESTOVNÍHO RUCHU

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Obchodní podnikání

ANALÝZA DRUHŮ A FOREM CESTOVNÍHO
RUCHU V OBLASTI ŽĎÁRSKO

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. arch. Martin Jirovský, Ph.D.

Autor:

Monika Sodomková

2010

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Ekonomická fakulta
Akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Monika SODOMKOVÁ**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Obchodní podnikání**
Název tématu: **Analýza druhů a forem cestovního ruchu v oblasti Žďársko**
Zadávající katedra: **Katedra obchodu a cestovního ruchu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Provedení analýzy cestovního ruchu na Žďársku. Návrhy a inovace nabídky. Příprava produktového balíčku.

Metodický postup:

1. Studium odborné literatury a pramenů
2. Provedení situační analýzy zkoumané oblasti
3. Příprava a realizace terénního šetření
4. Návrhy inovace nabídky
5. Příprava produktového balíčku

Rámcová osnova:

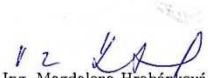
1. Úvod. 2. Literární rešerše. 3. Cíle a metodika. 4. Situační analýza. 5. Terénní šetření. 6. Syntéza poznatků. 7. Návrhy inovace. 8. Závěr. 9. Seznam literatury. 10. Přílohy.

Rozsah grafických prací: **dle potřeby**
Rozsah pracovní zprávy: **30 - 40 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

Hesková, M. a kol. *Cestovní ruch*. Praha: Fortuna, 2006.
Horáková, H. *Strategický marketing*. Praha: Grada Publishing, 2002.
Horner, S., Swarbrooke, J. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. Praha: Grada Publishing, 2003.
Orieška, J. *Technika služeb cestovního ruchu*. Praha: Idea servis, 1999.
Smith, P. *Moderní marketing*. Praha: Computer Press, 2000.
Časopis C.O.T.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. arch. Martin Jirovský, Ph.D.**
Katedra obchodu a cestovního ruchu
Konzultant bakalářské práce: **Mgr. Vladimír Dvořák**
Katedra obchodu a cestovního ruchu
Datum zadání bakalářské práce: **15. února 2009**
Termín odevzdání bakalářské práce: **15. dubna 2010**

prof. Ing. Magdalena Hrabáková, CSc., prof.h.c.
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
SILNIŠKÁ 13 (20)
370 05 České Budějovice

Ing. Kamil Pícha, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 16. března 2009

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „**Analýza druhů a forem cestovního ruchu v oblasti Žďársko**“ vypracovala samostatně s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Dále prohlašuji, že v souladu s § 47b Zákona č. 111/1998 Sb. v plném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích, 15. dubna 2010

.....

Monika Sodomková

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych poděkovala Ing. arch. Martinu Jirovskému, Ph.D. za cenné připomínky a odborné vedení a současně panu Mgr. Vladimíru Dvořákovi za konzultace, které přispěly k vytvoření této bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat všem, kteří se mnou spolupracovali a poskytli mi potřebné informace.

Monika Sodomková

OBSAH:

1. ÚVOD.....	3
2. LITERÁRNÍ PŘEHLED	4
2.1 CESTOVNÍ RUCH.....	4
2.1.1 Vývoj cestovního ruchu	4
2.1.2 Definování cestovního ruchu	6
2.1.3 Cestovní ruch jako systém	10
2.1.4 Význam cestovního ruchu	12
2.1.5 Typologie cestovního ruchu.....	13
2.2 MARKETING.....	19
2.2.1 Inovativní marketing.....	21
2.2.2 Marketing cestovního ruchu	22
2.2.3 Marketing služeb v cestovním ruchu	22
2.2.4 Marketingový mix.....	23
3. CÍLE PRÁCE, HYPOTÉZY A METODIKA	28
3.1 CÍLE PRÁCE	28
3.2 HYPOTÉZY	28
3.3 METODIKA	29
4. SITUAČNÍ ANALÝZA	31
4.1 VYMEZENÍ MIKROREGIONU ŽĎÁRSKO.....	31
4.2 DRUHY CESTOVNÍHO RUCHU	37
4.2.1 Kulturní cestovní ruch:	37
4.2.2 Rekreační a sportovní cestovní ruch.....	41
4.2.3 Dobrodružný cestovní ruch.....	47
4.2.4 Rybářský a myslivecký cestovní ruch	48
4.2.5 Kongresový cestovní ruch	48
4.3 FORMY CESTOVNÍHO RUCHU	49
5. TERÉNNÍ ŠETŘENÍ.....	52
5.1 VYHODNOCENÍ TERÉNNÍHO ŠETŘENÍ.....	53
5.2 PROFIL NÁVŠTĚVNÍKA	61

5.3	VYHODNOCENÍ HYPOTÉZ	61
6.	SYNTÉZA POZNATKŮ, NÁVRHY A INOVACE.....	63
6.1	SYNTÉZA POZNATKŮ	63
6.2	NÁVRHY A INOVACE.....	64
7.	MARKETINGOVÝ MIX.....	67
7.1	Z POHLEDU PRODUCENTA „4P“	67
7.1.1	Produkt.....	67
7.1.2	Cena	71
7.1.3	Umístění na trhu.....	72
7.1.4	Propagace.....	73
7.2	Z POHLEDU ZÁKAZNÍKA „4C“	73
7.2.1	Hodnota z hlediska zákazníka.....	73
7.2.2	Náklady pro zákazníka.....	74
7.2.3	Pohodlí	76
7.2.4	Komunikace	77
8.	ZÁVĚR	78
9.	SUMMARY	80
10.	POUŽITÉ ZDROJE:	81
10.1	LITERATURA	81
10.2	INTERNETOVÉ ZDROJE:	82
	SEZNAM GRAFŮ A TABULEK.....	84
	SEZNAM PŘÍLOH.....	85
	PŘÍLOHY.....	86

1. ÚVOD

Cestovní ruch lze v současné době považovat za součást lidského života. Stal se významným společensko-ekonomickým fenoménem a patří mezi nejrychleji se rozvíjející odvětví. To vše je způsobeno především zrychleným tempem životního stylu a zvyšujícím se množstvím stresu, který nás obklopuje.

Cestovní ruch zahrnuje služby dopravní, ubytovací, stravovací, průvodcovské a dále služby cestovních kanceláří, cestovních agentur, informačních center a mnohé další. Význam cestovního ruchu spočívá především v uspokojování potřeb lidí, kteří si chtějí odpočinout od každodenního shonu, chtějí zažít něco nového, nepoznaného. Cestovní ruch nám umožňuje poznávat nové destinace, kultury, zvyky, mravy a mezilidské vztahy. Častěji lidé volí krátkodobé pobyty několikrát do roka na úkor dlouhodobých pobytů jednou za rok. Chtějí poznávat nové a vzdálenější destinace.

Cestovní ruch má vzrůstající trend a proto se i nároky klientů na služby a infrastrukturu stále zvyšují. Zaměstnavatelé v tomto sektoru se tedy snaží neustále rozšiřovat i inovovat stávající nabídku, aby se odlišili od ostatních konkurentů v oboru a uspokojili potřebu návštěvníků. Návštěvníci očekávají zážitek z pobytu v určité destinaci, a ten mohou mít pouze na základě kvalitně poskytnutých služeb. Za tyto služby vynaloží volné disponibilní prostředky, jež mohou podniky cestovního ruchu využít na rozvoj destinace a zvýšení atraktivnosti pro budoucí návštěvníky.

Mikroregion Žďársko, který byl pro bakalářskou práci zvolen, má velký přírodní, kulturní a společenský potenciál, který zde tvoří velmi důležitý předpoklad rozvoje cestovního ruchu. V této práci je provedena analýza druhů a forem cestovního ruchu z hlediska konkurenceschopnosti na Žďársku a návrhy možných změn, které by mohly pomoci zvýšit návštěvnost v lokalitě. Práce by měla sloužit pracovníkům destinačního managementu, informačních center a dalším subjektům CR k lepší orientaci v dané problematice.

2. LITERÁRNÍ PŘEHLED

2.1 CESTOVNÍ RUCH

Cestovní ruch se stal již neodmyslitelnou součástí dnešní moderní společnosti. V rámci cestovního ruchu se každoročně dává na celém světě do pohybu obrovské množství lidí, kteří zpravidla ve svém volném čase opouštějí dočasně místa svého stálého bydliště za účelem rekreace, poznání, styku s lidmi a z celé řady dalších důvodů. Vůdčím motivem tohoto pohybu a pobytu je záměrná změna prostředí, jež umožňuje člověku uspokojit některé z jeho potřeb, například potřeby odpočinku, klidu, pohybu, poznání, kulturních a estetických zážitků, změny místa, seberealizace a další, pro jejichž uspokojení neposkytuje místo běžného životního prostředí (místo jejich bydliště) dostatek možností a příležitostí nebo neumožňuje dostatečnou kvalitu jejich uspokojení. (Indrová, 2004: 7)

Cestovní ruch je významný společensko-ekonomický fenomén jak z pohledu jednotlivce, tak i společnosti. Ve světovém měřítku patří vedle obchodu s ropou a automobilovým průmyslem ke třem největším exportním odvětvím. (Hesková a kol., 2006: 9)

2.1.1 Vývoj cestovního ruchu

Cestovní ruch a cestování mají velmi dlouhou historii a jsou spjaty s počátky naší civilizace. První výpravy vedly po souši i po vodě, později také vzduchem a nakonec vesmírným prostorem. Jejich důvody byly obchodní (obchodní stezka), vojenskopolitické (dobyvatelská válečná tažení), náboženské (misijní činnost), poznávací (přírodovědecké expedice), sportovní (zdolání velehor) či dokonce čistě prestižní (první člověk ve vesmíru, první přistání na Měsíci). (Foret, Foretová, 2001: 13)

Starověk

Za nejstarší cestovatele považujeme staré Řeky, Egypťany a Římany, kteří při svých cestách využívali organizátorů cest, stejně jako místních obyvatel ve funkci průvodců, tlumočnicků a znalců místních poměrů. (Hladká, 1997: 13)

První historicky dokázané popisy cest pocházejí od řeckého dějepisce Herodota (r. 484 – 425 př. n. l.), který popisuje země v oblasti Středozemního moře (Řecko, Egypt, Malou Asii), jejich města, pamětihodnosti, kulturní památky, morálku obyvatelstva, způsob života, ubytovací zařízení apod. (Hladká, 1997: 14)

Z doby panování římského císaře Diokleciána (r. 284 – 305) se zachoval informátor „Itinerarium“ se soupisem tehdejších suchozemských a vodních cest, včetně uvedení předpokládaných cestovních výdajů. (Hladká, 1997: 14)

Středověk

Ve středověku patřilo cestování k životnímu stylu šlechty, později i bohatých měšťanů a kupců. Cestování se stalo rovněž cílenou přípravou na budoucí povolání nebo službu. Vznikaly kvalitní mapy tehdy známého světa, významné cestopisy, s představou o kulatosti Země především z období nejvýznamnějších námořních objevů. Ve 13. Století začíná počátek objevitelských cest do zámoří (Čína, Indie, Indonésie). Nejznámější byla cesta benátského kupce Marca Pola (1254 – 1324), který žil na dvoře císaře Kublajchána a své poznatky zachytil v knize Milion. Vedle těchto cest se do historie ČR zapsaly i výpravy Španělů: 1492 objevení Ameriky Krištofem Kolumbem (i když z pramenů víme, že před ní k americkým břehům došli Vikingové), v letech 1519 – 1522 byla uskutečněna první cesta kolem světa. Pro cestování po moři bylo podstatným pokrokem používání kompasu, který byl převzat z Číny. (Hesková a kol., 2006: 40)

Od 17. Století se objevovaly i zmínky o průvodcích, buď z řad důvěryhodného městského obyvatelstva anebo zcestovalých krajanů. Úlohou průvodců bylo chránit poutníky před přepadením a ulehčovat cestu získanými znalostmi a poznatky o ubytování, zemi i národních zvycích. (Hesková a kol., 2006: 40)

Novověk

Nový charakter cestování podnítil rozvoj průmyslu a dopravy v 19. Století. Začátek novodobého cestovního ruchu se obvykle datuje rokem 1841, kdy se uskutečnil první hromadný turistický výlet pěti set sedmdesáti účastníků vlakem při příležitosti otevření železniční tratě z Derby do Rugby (v Anglii). Zorganizoval jej Thomas Cook, který je považován za zakladatele první cestovní kanceláře. (Hladká, 1997: 15)

Současníkem Thomase Cooka byl Němec Karl Baedeker (1801 – 1859), který má výraznou zásluhu na vydání knižních průvodců se všemi potřebnými informacemi (mapkami, trasami, údaji o kulturních a historických pamětihodnostech, obyvatelstvu, ubytovacích zařízeních, o možnostech dopravního spojení atd.). Prvního průvodce vydal v r. 1827. (Hladká, 1997: 15)

Moderní cestovní ruch je produktem ekonomického rozvoje společnosti, rozvoje výrobních procesů a výrobních faktorů. Mnohé památky z kamene však posloužily lidem v minulosti jako stavební materiál. Teprve renesance objevila antiku a úctu k ní, francouzské osvícenství a německý romantismus naučily lidi se nebát přírody, navštěvovat ji, objevovat krásu starých zřícenin a tak obrátit i pozornost k jejich ochraně. Jako důsledek rozvoje cestovního ruchu rostou i nároky na odbornou kvalifikaci, administrativní a materiálně-technické podmínky. (Hesková a kol., 2006: 43)

2.1.2 Definování cestovního ruchu

Složitost jevu jakým cestovní ruch je, jeho mnohooborovost a průřezovost, činí pak obtížným i jeho přesné a z hlediska teorie i praxe jednotné definování. (Indrová, 2004: 9) V průběhu vývoje cestovního ruchu jako společensko-ekonomického jevu, se mění i přístup k jeho definování a vymezení. Autoři ve svých definicích zdůrazňují různé stránky tohoto složitého jevu, mnohdy v závislosti na tom, z hlediska které vědní disciplíny je cestovní ruch zkoumán a definován. (Indrová, 2004: 9)

Již na počátku 20. století jsou formulovány definice cestovního ruchu především od **Stratdnera**, **Schullerna**, **Morgenrotha**, odrážejí počátky vědeckého zkoumání tohoto jevu. Společná snaha autorů byla odlišit cestovní ruch od širšího pojmu cestování. (Indrová, 2004: 9)

V dalších definicích je již kladen důraz nejen na odlišení pojmu cestovní ruch od cestování, ale i postižení různých sociálních či ekonomických stránek tohoto jevu. **Borman** v roce 1931 definuje cestovní ruch jako „*cesty, jež se podnikají za účelem zotavení, zábavy, obchodu a povoláním nebo i z jiných příčin (za zvláštními příležitostmi), při nichž dochází k dočasné změně místa bydliště. Nepatří sem však dojíždění za prací.*“ Autor zde zdůrazňuje nepravidelnost a dočasnost cest, bez úmyslu se usadit. (Indrová, 2004: 9)

R. Gluckmann definuje cestovní ruch jako „*sumu vztahů mezi lidmi, kteří se nacházejí v nějakém místě přechodně, a mezi obyvateli tohoto místa.*“ Autor zde zdůrazňuje oproti předchozí definici zcela jinou stránku cestovního ruchu a to vztahy mezi lidmi, jež na základě účasti na cestovním ruchu vznikají. Zde jde spíše o sociologické pojetí tohoto jevu. (Indrová, 2004: 9)

E. Fedor chápe cestovní ruch jako „*periodický příliv a odliv lidí do určitého místa nebo státu z jiného místa nebo státu.*“ Autor zde v definici zdůrazňuje opět další aspekt cestovního ruchu a to především přemístění a přepravu a vztahy mezi místem bydliště a cílovým místem cestovního ruchu. (Indrová, 2004: 9)

H. Poser rozumí pod pojmem cestovní ruch „*lokální nebo územní nahromadění cizinců s přechodným pobytem, které podmiňuje vznik vzájemných vztahů mezi cizinci na straně jedné a domácím obyvatelstvem, místem a jeho krajinou na straně druhé.*“ Autor si v této definici všímá především změn, které cestovní ruch způsobuje v místech cestovního ruchu, včetně vztahů mezi účastníky cestovního ruchu a místním obyvatelstvem. (Indrová, 2004: 10)

F. W. Ogilvie a **J. A. Norval** si všímají ve své definici zcela odlišného a dosud nepřilíš nezdůrazňovaného pohledu. Cestovní ruch chápou jako *„ekonomický jev spojený se spotřebou hmotných i nehmotných statků, hrazených z prostředků získaných v místě trvalého bydliště.“* Z této definice je zřejmý akcent na ekonomickou stránku cestovního ruchu, především z pohledu cestovního ruchu jakou součástí spotřeby obyvatelstva doprovázenou přesunem kupních fondů do míst cestovního ruchu. (Indrová, 2004: 10)

Za mezník pro zkoumání a definování cestovního ruchu je považována definice švýcarských profesorů, klasiků cestovního ruchu **W. Hunziker** a **K. Krapfa**, kteří v roce 1942 vydávají dílo *„Základy všeobecné nauky cestovního ruchu,“* v němž položili základ ucelené teorie cestovního ruchu. Cestovní ruch definují jako *„souhrnné označení vztahů a jevů, vznikajících na základě cesty a pobytu místně cizích osob, pokud se pobytem nesleduje usídlení a pokud s ním není spojena žádná výdělečná činnost.“* Tato definice se stala východiskem dalšího vývoje definování cestovního ruchu, zejména v poválečném období. (Indrová, 2004: 10)

V. Dohnal chápe *„cestovní ruch jako cestu uspokojování potřeb lidí v oblasti rekreace, turistiky a kultury, pokud k němu dochází mimo běžné životní prostředí a ve volném čase.“* (Indrová, 2004: 10)

Z obdobného přístupu vychází i definice **J. Kašpara**, který chápe cestovní ruch jako *„cestování a dočasný pobyt lidí mimo místo trvalého bydliště, obvykle ve volném čase a to za účelem rekreace, poznání a spojení mezi lidmi.“* Všechny tyto definice vycházejí z pojetí cestovního ruchu jako významné součásti spotřeby obyvatelstva. (Indrová, 2004: 11)

Naproti tomu švýcarský profesor **C. Kaspar** pojímá cestovní ruch jako *„souhrn jevů a vztahů, které vyplývají z cestování a pobytu osob, pro které místo pobytu není ani místem trvalého bydliště ani místem pracoviště.“* (Indrová, 2004: 11)

M. Pásková a J. Zelenka chápou cestovní ruch jako komplexní, mnoha oblastmi a z mnoha hledisek se prolínající společenský jev bez jakýchkoli pevně stanovitelných hranic, který je synergickým souhrnem všech jevů, vztahů a dopadů v časoprostorovém kontextu, souvisejících s narůstající mobilitou lidí, motivovanou uspokojováním jejich potřeb v oblasti využití volného času, rekreace, cestování a poznání, dále v oblasti sociální, kulturní a v dalších oblastech. (Pásková, Zelenka, 2002: 45)

J. Oriška cestovním ruchem rozumí soubor činností zaměřených na uspokojování potřeb souvisejících s cestou a pobytem osob mimo místo trvalého bydliště, zpravidla ve volném čase, za účelem zotavení, poznání, společenského kontaktu, kulturního a sportovního vyžití, lázeňského léčení a pracovních cest. Značnou část těchto potřeb lze uspokojit i mimo rámec cestovního ruchu, ale právě účast na cestovním ruchu představuje vyšší stupeň uspokojení. (Oriška, 1999: 5)

S cílem sjednotit názory na definování předmětu cestovního ruchu z hlediska statistiky organizovala **Světová organizace cestovního ruchu** (WTO – World Tourism Organization) v roce 1991 v kanadském městě Ottawa mezinárodní konferenci o statistice cestovního ruchu. Její účastníci přijali návrh, že cestovním ruchem se rozumí

„činnost osoby cestující na přechodnou dobu do místa ležícího mimo její běžné prostředí (místo bydliště), a to na dobu kratší než je stanovená, přičemž hlavní účel cesty je jiný než výkon výdělečné činnosti v navštíveném místě.“ (Hesková a kol., 2006: 11)

Cestovní ruch je v současnosti předmětem zkoumání několika vědních disciplín. Všechny mají společný předmět zkoumání – cestovní ruch, ale každá disciplína ho zkoumá ze svého pohledu a s vlastním metodologickým aparátem. (Hesková a kol., 2006: 11)

V teorii i praxi bývá nejčastěji akcentováno hledisko:

- **Ekonomické**, které zkoumá cestovní ruch z pohledu ekonomických procesů nutných k zajištění účasti lidí na cestovním ruchu i z hlediska účinků cestovního ruchu v ekonomice států, regionů i ekonomice světové
- **Ekologické**, které si všímá zejména hodnocení potenciálu území pro cestovní ruch a vzájemného vztahu cestovního ruchu a životního prostředí, včetně jeho ochrany
- **Geografické**, které si všímá cestovního ruchu z hlediska jeho vazby na geografické prostředí, význam tohoto prostředí pro rozvoj cestovního ruchu, jakož i vztahem mezi místy bydliště a místy cestovního ruchu
- **Sociologické a psychologické**, všímající si cestovního ruchu zejména ve vztahu k člověku, jeho potřebám, jeho motivům účasti na cestovním ruchu a dále oblasti vzájemných vztahů mezi lidmi, zejména vztahů mezi účastníky cestovního ruchu a místním obyvatelstvem míst cestovního ruchu. (Indrová, 2004: 8)

Vedle ekonomie, geografie, ekologie, sociologie a psychologie má cestovní ruch vztah i k celé řadě dalších vědních disciplín, jako např. ke klimatologii, hydrologii, hygieně, epidemiologii, demografii, ale také k řadě úsekových ekonomik, zejména ekonomice dopravy, obchodu, kultury, stavebnictví, ale i k oboru financí, práva a dalších. Je tedy zřejmé, že cestovní ruch je nutno zkoumat a vědecky chápat především z hlediska širokého pojetí jeho společenských souvislostí. (Indrová, 2004: 8)

2.1.3 Cestovní ruch jako systém

Podle Heskové a kol. (2006: 12 – 13) je cestovní ruch otevřený a dynamický systém, který tvoří dva podsystemy, a to subjekt cestovního ruchu a objekt cestovního ruchu včetně vzájemných vazeb. Vazby existují i mezi cestovním ruchem jako systémem a jinými systémy, které tvoří jeho okolí – vnější prostředí. Jde o ekonomické, politické, sociální, technicko-technologické a ekologické prostředí. (*Schéma 1*)

Subjekt cestovního ruchu reprezentuje účastník cestovního ruchu. Z ekonomického hlediska je jím každý sám, kdo uspokojuje svoje potřeby spotřebou statků cestovního ruchu v době cestování a pobytu mimo místo trvalého bydliště a obvykle ve volném čase. Je nositelem poptávky a spotřebitelem produktu cestovního ruchu. Z hlediska statistiky je účastníkem cestovního ruchu cestující označený jako návštěvník, turista nebo výletník. (Hesková a kol., 2006: 13)

- Návštěvník je osoba, která v domácím cestovním ruchu cestuje na jiné místo v zemi svého trvalého bydliště na kratší dobu než šest měsíců. V zahraničním cestovním ruchu cestuje do jiné země na dobu nepřesahující jeden rok s tím, že hlavní účel cesty je v obou případech jiný než výkon výdělečné činnosti.
- Turista je osoba, která v domácím, resp. V zahraničním cestovním ruchu splňuje kritéria návštěvníka. Účast turisty na cestovním ruchu je spojena minimálně s jedním přenocováním. Z hlediska délky pobytu se přitom rozlišuje:
  - *Turista na dovolené*, který pobývá na daném místě více, než je určený počet nocí nebo dní.
  - *Krátkodobě pobývající turista*, který cestuje na dobu nepřekračující určený počet nocí nebo dní, ale zahrnuje pobyt alespoň s jedním přenocováním.
- Výletník je návštěvník, který necestuje na kratší dobu než 24 hodin s tím, že přenocuje v navštíveném místě. (Hesková a kol., 2006: 14)

Objektem cestovního ruchu je všechno, co se může stát cílem, změny místa pobytu účastníka cestovního ruchu. Jde o přírodu, kulturu, hospodářství apod. Objekt cestovního ruchu je tak nositelem nabídky. Tvoří ho cílové místo, podniky a instituce cestovního ruchu. Jeho součástí jsou služby a zboží vyráběné podniky a institucemi cestovního ruchu v cílovém místě. Cílové místo představuje středisko cestovního ruchu, region nebo stát jako cestovní cíl. Cílové místo musí mít vhodný přírodní a kulturní potenciál pro cestovní ruch, který se označuje i jako primární nabídka. Potenciál cestovního ruchu není v prostoru rozmístěný rovnoměrně a s ohledem na svoji jedinečnost může mít místní, regionální, celostátní až mezinárodní význam. Umožňuje

naplnit cíle (motivy) účasti na cestovním ruchu (oddych, zdravím, poznávání, společenská komunikace apod.) Prostředkem k dosažení tohoto cíle je různorodá infrastrukturní vybavenost, která se označuje jako sekundární nabídka. Jde o podniky, zařízení a instituce cestovního ruchu, které umožňují návštěvníkům cílového místa přechodně se ubytovat, stravovat, vykonávat různé rekreační, sportovní, kulturní a jiné aktivity typické pro cestovní ruch. (Hesková a kol., 2006: 15)

Charakteristika cestovního ruchu jako otevřeného systému zdůrazňuje význam vlivu okolí (vnějšího prostředí) na jeho strukturu a vývoj. Ekonomické, politické, sociální, technicko-technologické prostředí nemá k cestovnímu ruchu výlučný vztah, ale cestovní ruch více nebo méně ovlivňuje. (Hesková a kol., 2006: 16)

2.1.4 Význam cestovního ruchu

Cestovní ruch je ukazatelem životní úrovně obyvatelstva. Společenské funkce cestovního ruchu:

- a) podílí se na všestranném rozvoji osobnosti;
- b) umožňuje obnovu fyzických a duševních sil – rekreačně-zdravotní;
- c) je nástrojem preventivně léčebného působení;
- d) slouží k účelnému využití volného času;
- e) pomáhá utvářet nový životní styl – přenosem zvyků a návyků z jiných zemí nebo oblastí;
- f) slouží jako nástroj vzdělávání a kulturní výchovy člověka;
- g) zahraniční cestovní ruch přispívá k vzájemnému poznání a porozumění mezi lidmi, motivuje k získávání jazykových znalostí;
- h) vědecko-informační funkce – výměna informací, vědeckých poznatků (kongresová turistika);
- i) ekonomická funkce – vytváří řadu pracovních příležitostí, přináší devizové prostředky do státní pokladny. (Hladká, 1997: 13)

2.1.5 Typologie cestovního ruchu

Specifikovat cestovní ruch jen ve všeobecné rovině by bylo nedostačující z důvodu, že v každodenní praxi se projevuje v různých druzích a formách, které se neustále vyvíjejí a obohacují v závislosti na poptávce účastníků cestovního ruchu a technicko-technologických možnostech nabídky. (Hesková a kol., 2006: 21)

Druhy cestovního ruchu

Dle M. Heskové a kol. (2006: 21) se o druzích cestovního ruchu hovoří tehdy, když za základ posuzování cestovního ruchu vezmeme motivaci jejich účastníků, tj. účel, pro který cestují a pobývají přechodně na cizím místě. (*Tabulka 1*)

Rekreační cestovní ruch je druh cestovního ruchu, pro který je charakteristický pasivní, ale i aktivní odpočinek ve vhodném přírodním prostředí s cílem obnovy fyzických i psychických sil. Pobyt v příznivém přírodním prostředí kombinovaný s různými rekreačními aktivitami (pohybové a nenáročné sportovní činnosti, např. procházky, táboření v přírodě, chataření, chalupaření a jiné) má vliv na organismus a duševní pohodu člověka. (Hesková a kol., 2006: 21) Jeho součástí je tematický cestovní ruch zaměřený na uspokojování specifických odborných a rekreačních potřeb. (Hesková a kol., 2006: 23)

Pro sportovní cestovní ruch je charakteristický pobyt ve vhodném prostředí, avšak s aktivním vyvoláváním různých sportovních činností, které obyčejně předpokládají určitou fyzickou kondici.

Dobrodružný cestovní ruch je součástí sportovního cestovního ruchu jako výsledek touhy po neznámém, po objevování, s cílem zažít nějaké dobrodružství s jistou mírou kontrolovaného rizika. (Hesková a kol., 2006: 23)

Myslivecký cestovní ruch má částečně charakter sportovního a částečně rekreačního cestovního ruchu. Jeho účastníci jsou motivováni možnostmi lovu zvěře a ptáků. Jeho

součástí je rybářský cestovní ruch spojený s chytáním ryb na udici nebo s potápěním v řekách, jezerech, přehradách, rybnících a mořích.

Kulturní cestovní ruch umožňuje uspokojování duchovních potřeb lidí, kteří jsou motivováni možnostmi poznávání kulturního dědictví, kultury a způsobu života rezidentů navštívených cílových míst, možnostmi zábavy a rozptýlení apod.

Náboženský, resp. poutní cestovní ruch je součástí kulturního cestovního ruchu, spojený s tradicemi světových náboženství. Jeho nejčastějším projevem jsou poutě, poutnická místa. (Hesková a kol., 2006: 24)

Lázeňský cestovní ruch představuje zdravotně-preventivní léčebné činnosti pod odborným zdravotnickým dohledem ve volném čase. Jeho rozvoje je podmíněný existencí přírodních léčivých zdrojů, které ovlivňují zaměření lázeňské léčby.

Zdravotní cestovní ruch je reakcí na růst zdravotního uvědomění lidí a jejich snahy preventivně ovlivňovat své zdraví před negativními důsledky vysokého životního tempa a současného způsobu života. (Hesková a kol., 2006: 25)

Kongresový cestovní ruch má nejčastěji za předmět organizování kongresů, konferencí, sympózií, seminářů, výstav a veletrhů. Jde o druh cestovního ruchu, který zahrnuje soubor činností spojených s cestováním a pobytem v kongresovém místě, zaměřený na výměnu vědeckých a odborných poznatků a zkušeností. (Hesková a kol., 2006: 25 - 26)

Obchodní cestovní ruch představuje souhrn aktivit cestujících spojených s profesí uskutečňujících se mimo trvalé bydliště.

Stimulační cestovní ruch je pojem, který označuje cestování s cílem stimulovat zaměstnance k vyšší motivaci pracovního výkonu. Smyslem je podnítit jejich zájem o obchodní úspěch podniku a zvýšení ekonomických výsledků. (Hesková, str. 26)

V praxi se druhy cestovního ruchu nevyskytují v čisté podobě, ale ve vzájemné kombinaci, přičemž jeden z nich bývá dominantní. (Hesková a kol., 2006: 22)

Tyto druhy cestovního ruchu můžeme doplnit o druhy od M. Foreta a V. Foretové, kteří kromě těchto zmíněných ve své publikaci uvádí ještě dalších šest druhů:

Kulturně poznávací cestovní ruch zaměřený na poznávání historie, kultury, tradic a zvyků. Základem jsou sakrální i světské stavební a architektonické památky, umělecká díla, přírodní zajímavosti a společenské události.

Vzdělávací cestovní ruch, jehož cílem je něco nového se naučit (jazyky, sporty, umělecké a řemeslné dovednosti, odborné a profesní znalosti).

Společenský cestovní ruch, zde jde o setkávání příbuzných, vytváření přátelských vztahů a známostí lidí se stejnými zájmy a zálibami, o společenský život. Patří sem i nejrůznější vzpomínkové akce pro veterány či příznivce významných historických událostí.

Nákupní cestovní ruch představuje cesty za nákupy.

Politický cestovní ruch zahrnuje sjezdy, mítinky politických stran.

Specifický cestovní ruch, jako je například turistika pro vozíčkáře. (Foret, Foretová, 2001: 13)

Formy cestovního ruchu

Podle M. Heskové a kol. (2006: 21) mluvíme o formách cestovního ruchu, když jako základ posuzování cestovního ruchu vezmeme různé příčiny, které ho ovlivňují a důsledky, které přináší. Formy cestovního ruchu umožňují blíže určit podstatu cestovního ruchu z hlediska potřeb a cílů jeho účastníků. (*Tabulka 2*)

Typologie forem cestovního ruchu využívá více klasifikačních kritérií.

1. Z geografického hlediska

- Domácí cestovní ruch představuje cestování a pobyt domácího obyvatelstva ve vlastní zemi.
- Zahraníční cestovní ruch je spojený s cestováním a pobytem rezidentů v zahraničí. Rozlišujeme přitom aktivní a pasivní zahraniční cestovní ruch.
- Mezinárodní cestovní ruch tvoří aktivní a pasivní zahraniční cestovní ruch několika států nebo regionů.
- Vnitřní cestovní ruch zahrnuje domácí cestovní ruch a aktivní zahraniční cestovní ruch.
- Národní cestovní ruch rozumíme domácí cestovní ruch a pasivní zahraniční cestovní ruch.
- Regionální cestovní ruch zahrnuje cestovní ruch regionů a států jako cestovních cílů.

2. Podle počtu účastníků

- Individuální cestovní ruch je založený na individuálním cestování a samostatném organizování pobytu jednotlivce nebo malou skupinou lidí.
- Skupinový cestovní ruch zde účastníci cestují v organizovaných skupinách a využívají z toho vyplývající výhody (např. slevy při dopravě)
- Masový cestovní ruch a ekologický cestovní ruch jsou protipóly. (Hesková a kol., 2006: 28)

3. Podle způsobu organizování

- Individuální cestovní ruch
- Organizované cestování je hlavním předmětem činnosti profesionálních organizátorů cest, kterými jsou touroperátoři.
- Klubový cestovní ruch často bývá součástí organizovaného cestovního ruchu. Jde o formu cestovního ruchu, kde návštěvníci pobývají v klubových zařízeních. Klubové pobyty se často nabízejí za ceny označované jako all inclusive.

4. Podle věků účastníků

- Cestovní ruch dětí je forma cestovního ruchu určená dětem ve věku do 15 let, které se zúčastňují organizovaných pobytů a výletů bez účasti rodičů, avšak s jejich souhlasem.
- Mládežnický cestovní ruch je spojený s cestováním mladých lidí ve věku 15 – 25 let.
- Rodinný cestovní ruch častěji označovaný jako rodinná rekreace je určený zejména mladým rodinám. Mladou rodinu představují lidé ve věku 25 – 44 let, kteří žijí jako manželské páry s dětmi.
- Seniorský cestovní ruch představuje cestování seniorů, lidí v poproduktivním věku, kteří mají dostatek volného času a dostatečný kupní fond.

5. Z hlediska délky účasti

- Výletní cestovní ruch je cestovní ruch, který je spojený s pobytem mimo místo trvalého bydliště kratším než jeden den bez přenocování, s různou motivací, s různým typem dopravního prostředku, samostatně nebo jako součást zájezdu.
- Krátkodobý cestovní ruch nepřesahuje dvě až tři přenocování. Nejčastěji jde o účast na cestovním ruchu koncem týdne, který se označuje jako víkendový cestovní ruch.
- Dlouhodobý cestovní ruch je forma cestovního ruchu s přiměřenou délkou pobytu přesahující tři až čtyři přenocování.

6. Podle převažujícího místa pobytu

- Městský cestovní ruch je každá forma pobytu návštěvníků v městě, jehož hlavním cílem je celkový zážitek z návštěvy města bez ohledu na to, jestli je pobyt spojený s přenocováním nebo bez přenocování.
- Příměstský cestovní ruch se realizuje především krátkodobě, nejčastěji přes víkend, v relativně krátké dopravní dostupnosti. Příměstská rekreace se označuje i za alternativu tzv. druhého bydlení.

- Venkovský cestovní ruch zahrnuje soubor činností spojených s cestováním a pobytem lidí ve venkovském prostředí. Obvykle jde o činnost spojenou s návratem k přírodě.
- Ekoagroturistika je forma agroturistiky na ekologicky hospodařících farmách.
- Horský a vysokohorský cestovní ruch představuje soubor činností spojených s pobytem ve vhodném přírodním prostředí horských a vysokohorských středisek cestovního ruchu.
- Přímořský cestovní ruch se koncentruje do přímořských letovisek, ve kterých se jeho účastníci během dne věnují sportovně-rekreačním aktivitám, ve večerních hodinách společensko-zábavním aktivitám.

7. Podle ročního období

- Sezónní cestovní ruch
- Celoroční cestovní ruch se rozvíjí bez omezení, celoročně.

8. Podle použitého dopravního prostředku

- Motorizovaný cestovní ruch označuje formu cestovního ruchu spojenou s využitím přepravy motorovým dopravním prostředkem, nejčastěji automobilem, případně motocyklem.
- Karavaning je formou motorizovaného cestovního ruchu a produktem rozvoje automobilismu v minulém století. Nejrozšířenější základnou karavaningu jsou tradiční autokempinky.
- Železniční cestovní ruch je spojený s cestováním po železnici, s přepravou cestujících vsedě, lůžkovým nebo lehátkovým vagonem.
- Letecký cestovní ruch je forma cestovního ruchu organizačně zabezpečována cestovní kanceláří leteckého dopravce – letecké společnosti.
- Lodní cestovní ruch je forma cestovního ruchu spojená s cestováním a pobytem na říční a mořské lodi nebo jachtě. Může přitom jít i o linkové nebo rekreační plavidlo.
-

9. Z hlediska dynamiky

- Pobytový cestovní ruch je formou cestovního ruchu, jehož účastníci pobývají více dnů na jednom místě. V závislosti na druhu cestovního ruchu se v místě pobytu věnují určitým aktivitám. Program může být doplněný o výlety a exkurze do bližšího i vzdálenějšího okolí.
- Putovní cestovní ruch častěji označovaný jako poznávací cestovní ruch je spojený s cestováním zpravidla organizované skupiny účastníků po určité trase, podle předem vypracovaného programu s určitým poznávacím cílem.

10. Ze sociálního hlediska

- Návštěvy příbuzných a známých se uskutečňují z různých důvodů v tuzemsku i do zahraničí. Nejčastěji jde o upevňování rodinných vztahů, ale i o účast na rodinných společenských událostech.
- Sociální cestovní ruch je forma cestovního ruchu, kde všechny nebo část nákladů cestovního ruchu hradí stát, zaměstnavatel, nadace apod. Jde o cestovní ruch účastníků ze sociální skupiny nebo hendikepovaných osob.
- Etnický cestovní ruch zahrnuje cestování s motivem návštěvy původní vlasti návštěvníků, označuje se také jako etnografický cestovní. (Hesková a kol., 2006: 36)

2.2 MARKETING

Marketing a jeho vývoj je nerozlučně spjat s trhem a jeho rozvojem a existence tržní ekonomiky je základní podmínkou uplatnění marketingové koncepce. Marketingovou koncepci charakterizoval velmi stručně a výstižně už **Adam Smith** v roce 1776. Tehdy napsal, že „*spotřeba je hlavním důvodem proč vyrábět*“. (Horáková, 2003: 15)

Obvykle je marketing charakterizován jako řídicí proces, který organizuje a řídí všechny obchodní aktivity zapojené do hodnocení potřeb zákazníků a přeměny kupní síly zákazníků do efektivní poptávky po specifickém výrobku nebo službě a přesunu

tohoto výrobku nebo služby ke konečnému zákazníkovi nebo uživateli za účelem dosažení zisku nebo jiného cíle, který si podnik nebo organizace stanovila. (Petrů, 1999: 79)

Podle J. Zelenky a M. Páskové je marketing sociální a manažerský proces, v němž jednotlivci a skupiny získávají, co potřebují prostřednictvím vytváření a výměny produktů a peněz s ostatními, resp. proces dosažení cílů organizace spočívající ve zjištění potřeb cílového trhu a uspokojení těchto potřeb lépe než konkurence. (Zelenka, M. Pásková, 2002: 169)

Podle Kotlera a Kellera se marketing zabývá zjišťováním a naplňováním lidských a společenských potřeb. Jedna z nejstručnějších definic marketingu zní takto: „*Naplňovat potřeby se ziskem.*“ (Kotler, Keller, 2007: 43)

Dále **Kotler** definuje marketing jako:

„*Společenský a řídicí proces, jehož pomocí jednotlivci a skupiny získávají to, co chtějí a potřebují, prostřednictvím vytváření a výměny výrobků a hodnot s druhými.*“ (Horner, Swarbrooke, 2003: 29)

Lewitt vidí roli marketingu takto: „*Poctivě a solidně pojatý marketing se snaží vytvořit hodnotné, uspokojivé zboží a služby, které zákazníci budou kupovat.*“ Tato definice je užitečná zdůrazněním potřeb a přání zákazníků jako ústředního zájmu marketingu. Jakmile jsou identifikovány, musí být splněny zbožím a službami tak, aby byl uspokojen zákazník i dodavatel. (Horner, Swarbrooke, 2003: 29)

Jiní vědci tvrdí, že marketing může fungovat pouze tehdy, je-li pevně zakotven v celé kultuře organizace. Autorita v oboru managementu **Peter Drucker** například uvádí: „*Marketing je mnohem širší záležitostí než prodej, ale není vůbec žádnou specializovanou aktivitou. Je přítomen v celém podniku. Je to celý podnik viděný z pohledu konečného výsledku, tedy z pohledu zákazníka. Zájem o marketing*

a odpovědnost za něj tedy musí prostupovat všemi oblastmi podniku.“ (Horner, Swarbrooke, 2003: 30)

Nejznámější a nejužívanější definicí marketingu je definice schválená **Americkou marketingovou asociací**:

„Marketing je procesem plánování a provádění koncepce, tvorby cen, propagace a distribuce myšlenek, zboží a služeb s cílem vytvářet směny, které uspokojují cíle jednotlivců i organizací.“ (Kotler, Keller, 2007: 44)

Různé definice marketingu představují odlišné přístupy odborníků k jeho filosofii. Je definován mnoha způsoby, zdůrazňujícími odlišná stanoviska, což může být odrazem dosavadní nezralosti rozvíjejícího se oboru marketingu. (Horner, Swarbrooke, 2003: 29)

2.2.1 Inovativní marketing

Spotřebitelé jsou vybíraví. Stále více ignorují komerční komunikaci. Jedinou možností, jak zaujmout, jsou inovace. (Kotler, Trias de Bes, 2005: 31)

Inovativní marketing využíváme tehdy, jsou-li již vyčerpány možnosti marketingu vertikálního. Inovativní marketing významně transformuje produkt, který potom uspokojuje nové potřeby, může být využit k jiným účelům, v jiných situacích, či oslovit další cílové skupiny zákazníků, na které bychom bez příslušných změn produktu nedosáhli. (Kotler, Trias de Bes, 2005: 89)

K inovacím na bázi inovativního marketingu dospíváme mnohem obtížněji, i pro zákazníky je složitější sít se s nimi, využít jich, osvojit si je. Finanční návratnost může být mnohem vyšší. (Kotler, Trias de Bes, 2005: 98)

2.2.2 Marketing cestovního ruchu

Existují četné definice marketingu cestovního ruchu. Například **J. Krippendorf** v roce 1971 ve své práci Marketing cestovního ruchu definuje marketing cestovního ruchu „jako systematickou a koordinovanou orientaci podnikatelské aktivity cestovního ruchu, jakož i soukromé a státní politiky cestovního ruchu na místní, regionální, národní a mezinárodní úrovni na co nejlepší uspokojování potřeb určitých skupin zákazníků při dosažení přiměřeného zisku.“ (Hesková a kol, 2006: 135)

M. Morrison vymezuje marketing cestovního ruchu „jako plynulý proces plánování, zkoumání, naplňování, kontroly a vyhodnocování činností potřebných k zajištění jak zákaznických potřeb a požadavků, tak i cílů organizace. K dosažení největší účinnosti vyžaduje marketing úsilí každého jedince a jeho účinnost se dále může zvýšit či snížit činností dalších komplementárních organizací.“ (Hesková a kol., 2006: 135)

2.2.3 Marketing služeb v cestovním ruchu

Služby cestovního ruchu představují činnosti nehmotného charakteru, jejichž výsledkem je buď individuální, nebo společensky užitečný efekt. Struktura služeb, jimiž se uspokojují potřeby účastníků cestovního ruchu, je různorodá a uspokojuje dvě skupiny potřeb. Jde jednak o primární – cílové potřeby účastníků cestovního ruchu, jednak potřeby sekundární – realizační, které podmiňují efektivní uspokojování cílových potřeb. Význam služeb cestovního ruchu během pobytu mimo místo trvalého bydliště vzrůstá, protože kromě každodenních existenčních potřeb účastník cestovního ruchu chce, respektive musí uspokojovat i další potřeby, vyvolané rekreačními aktivitami. Rozsah uspokojení potřeb účastníků cestovního ruchu vyjadřuje spotřeba. Spotřeba v cestovním ruchu úzce souvisí s kategorií životní úrovně.

Služby cestovního ruchu, podobně jako služby všeobecně, není možné produkovat do zásoby na sklad. Proces poskytnutí služby je současně i procesem spotřeby. (Orieška, 1999: 6)

Avšak služby, které se realizují na trhu cestovního ruchu, mají v porovnání s ostatními složkami trhu své zvláštnosti:

- poskytnutí služby a její spotřeba jsou prostorově i časově vázány na určitý rekreační prostor, jehož návštěva souvisí s dosažením cíle účasti na cestovním ruchu a který zároveň určuje charakter spotřeby služeb;
- služby cestovního ruchu mají charakter převážně osobních služeb na rozdíl od věcných služeb, které jsou vždy spojeny se spotřebou zboží;
- služby cestovního ruchu jsou ve svém provedení mnohotvárné a vzhledem k různorodosti potřeb účastníků cestovního ruchu vystupují jako komplex různých, zpravidla podmíněných služeb, kdy uspokojení jedné potřeby určitou službou podmiňuje uspokojení další potřeby jinou;
- rozsah spotřeby služeb cestovního ruchu často podmiňuje jejich včasné zabezpečení, hlavně při hromadné a zároveň krátkodobé účasti;
- účastník cestovního ruchu na rozdíl od spotřebitele na trhu spotřebního zboží vystupuje zpravidla jako neanonymní. (Orieška, 1999: 6 – 7)

2.2.4 Marketingový mix

Podle J. Zelenky a M. Páskové představuje marketingový mix všechny kontrolované faktory, které byly vybrány, aby uspokojily potřeby zákazníka. (Zelenka, Pásková, 2002: 170)

M. Foret a V. Foretová popisují marketingový mix jako soubor taktických nástrojů, které může poskytovatel určitých služeb využívat pro získání konkurenceschopnosti svého produktu a pro jeho prosazení se na trhu. (Foret, Foretová, 2001: 66)

Podle **Z. Petrů** marketingový mix představuje jeden ze základních principů. Zahrnuje především kontrolované faktory, které slouží k uspokojování potřeb specifických skupin zákazníků. Marketingový mix je tvořen souhrnem činitelů, které spolu s určením cílových trhů vytvářejí marketingovou strategii firmy. (Petrů, 1999: 81)

Kotler, Keller (2007) uvádí, že marketingový mix byl definován jako soubor marketingových nástrojů, jež používají firmy k dosažení svých marketingových cílů. McCarthy dělí tyto nástroje do čtyř širších skupin, kterým říká **4P** marketingu:

- Výrobek, služba (Product),
- Cena (Price),
- Podpora prodeje (Promotion),
- Umístění na trhu (Place). (*Schéma 2*)

V oblasti cestovního ruchu k faktorům „4P“ přistupují ještě další čtyři (celkem tedy osm faktorů, resp. „8P“), a to:

- Lidé (People),
- Komplementace služeb (Package),
- Vytváření programů (Programming),
- Spolupráce (Partnership). (Petru, 1999: 81)

V mnoha vyspělých ekonomikách vzniká nové tržní prostředí. Jeho hlavní charakteristikou jsou dobře informovaní a nároční zákazníci, spotřebitelé a celková proměnlivost a obtížná předvídatelnost konkurenční situace. Tradiční marketingová koncepce založená pouze „4P“ již za těchto podmínek není dostatečně účinným nástrojem k ovládnutí trhu. Je potřebné pracovat s jinými podobami marketingového mixu, zejména se „**4C**“:

- Hodnota z hlediska zákazníka (Customer Value)
- Náklady pro zákazníka (Cost to the Customer)
- Pohodlí (Convenience)
- Komunikace (Communication)

Klasická „4P“ jsou pohledem producenta hodnot. „4C“ představují tzv. zákaznický marketingový mix. (Jakubíková, 2008: 148)

Vymezení faktorů „8P“

Produkt

Podle vymezení Americké marketingové asociace se za produkt považuje to, co lze na trhu nabízet k pozornosti, k získání, k používání nebo ke spotřebě, co má schopnost uspokojit přání nebo potřebu druhých lidí. (Foret, Foretová, 2001: 66).

Příklady forem produktu, které jsou předmětem nabídky:

- *hmotné zboží* (mapy, upomínkové předměty),
- *hmotné zboží s doprovodnými službami* (katalog zájezdů a služba průvodce), *služba s doprovodnými výrobky* (cesta letadlem a stravování během letu).
- *služba s doprovodnými výrobky a službami* (trenér golfu),
- *služby* (praní).

Pro návrh produktu, který bude předmětem nabídky, je vhodné provést analýzu tzv. úrovně produktu. Analýza úrovně produktu umožní produkt lépe poznat a dále lépe stanovit např. cenový mix.

Podle Kotlera (2001) rozeznáváme následující úrovně produktu:

- *Základní produkt* (např. zájezd: ubytování, stravování, doprava).
- *Očekávaný produkt* – základní produkt a dodatkové užítky (např. letenka a prodej zboží na palubě letadla).
- *Rozšířený produkt* – v této oblasti je možné provést diferenciaci nabídky, např. z pohledu servisu, spolehlivosti a odpovědnosti.
- *Potenciální produkt* – přidané vlastnosti a soubor služeb (např. zájezd typu all inclusive). (Hesková a kol., 2006: 132 - 133)

Cena

Cenová politika je nepochybně základem úspěšného marketingu jakýchkoli výrobků nebo služeb. (Horner, Swarbrooke, 2003: 175) Cena obecně představuje množství

peněžních jednotek požadovaných za produkt. (Foret, Foretová, 2001: 69) Ceny, které organizace požaduje za své výrobky nebo služby, musí být vyvážené tak, aby zákazníci byli ochotni je platit a organizace dosahovala zisku. Dokonce i pro organizace, které neusilují o vytváření zisku, je tvorba cen výrobků a služeb klíčem vytvářejícím poptávku. (Horner, Swarbrooke, 2003: 175).

Podpora prodeje

Podpora prodeje jsou činnosti nebo materiály, které mají podněcovat dosavadní potenciální zákazníky k nákupu. Patří k nim různé slevové kupóny, slevy a soutěže o ceny. Kotler (1994) definuje podporu prodeje jako:

„Krátkodobé pobídky, které mají povzbudit prodej nebo nákup výrobku nebo služby.“

((Horner, Swarbrooke, 2003: 209)

Umístění

Místo, je zcela nepochybně rozhodujícím aspektem marketingu, protože zákazníkům se může líbit nějaký produkt a mohou být ochotní za něj platit, ale aby jej mohli kupovat, musí jim být dostupný. (Horner, Swarbrooke, 2003: 191). V podstatě jde o řešení vhodné lokalizace, místa poskytované služby a volba prodejních cest. (Hesková a kol., 2006: 133)

Lidé

Pro oblast služeb a cestovního ruchu je velice důležitý výběr a způsob řízení zaměstnanců. Ti jsou neoddelitelně spjatí s nabízeným produktem. Do značné míry jsou jeho součástí. Proto je nutné vést zaměstnance tak, aby pochopili, že úspěch celého podnikání záleží na práci a přístupu každého z nich. (Foret, Foretová, 2001: 72)

Kompletace služeb – balíky

Málokdy je jedna složka sama o sobě tak jedinečná, že nám dokáže dlouhodobě přitahovat zájemce a návštěvníky. Abychom zvýšili zajímavost a případně vytvořili něco jedinečného, musíme svoji nabídku pojmout jako komplex služeb, v němž se vzájemně doplňují, rozšiřují a posilují jednotlivé body. Jedná se jak o komplex služeb,

který vzniká za spolupráce a partnerství více organizací, které své dobré služby prezentují společně. Balíček znamená pro klienta možnost výběru. Nesnažíme se mu vnútit právě jen jedno místo, jeden hotel či jedno muzeum. Nabízíme celý komplex možností svobodné volby. (Foret, Foretová, 2001: 72) Nabídka balíku služeb znamená komplementaci poskytovaných zájezdů a jejich programovou orientaci. (Hesková a kol., 2006: 147)

Vytváření programů

Úzce navazuje na tvorbu balíků služeb. Nástroje jsou propojené, mají za cíl vyvolat zájem o mimosezónní období u zákazníků, kdy účastníkům ve střediscích cestovního ruchu je poskytován další servis. Ne vždy je program vázán na balík služeb, např. večírky pro fotbalové fanoušky, pivní slavnosti. Tvorba balíku služeb a programování mají za cíl eliminovat působení faktoru času a místa, zlepšovat rentabilitu poskytovaných služeb, využívat segmentační strategii, iniciovat kooperaci subjektů. (Hesková a kol., 2006: 147)

Spolupráce

Právě proto, že spokojenost zákazníků je v cestovním ruchu závislá na partnerech, kteří se často ani neznají a nepůsobí ve stejném místě, je nutné, aby o sobě alespoň věděli, aby spolu komunikovali a hlavně spolupracovali. Jsou totiž na sobě navzájem existenčně závislí. Zákazník chápe a hodnotí svůj pobyt jako komplex, balíček. Pokud nebude s nějakou částí spokojen, znovu se nevrátí. (Foret, Foretová, 2001: 73) Typy kooperací mohou být ve formě horizontální a vertikální. (Hesková a kol., 2006: 146)

3. CÍLE PRÁCE, HYPOTÉZY A METODIKA

3.1 CÍLE PRÁCE

Cílem bakalářské práce je provedení analýzy cestovního ruchu na Žďársku z hlediska druhů a forem cestovního ruchu. Dalším cílem je poté navrhnout a inovovat nabídku cestovního ruchu a připravit nový produkt, který by mohl zvýšit návštěvnost a atraktivnost daného území.

3.2 HYPOTÉZY

Hypotéza je většinou charakterizována jako vědecký zdůvodněný předpoklad možného stavu skutečnosti. Musí být podložena celou řadou faktů vytyčující nám další směr výzkumu. Hypotéza vzniká, když pátráme po nutné souvislosti mezi fakty. V tomto procesu je možné fakta vyložit několika různými hypotézami, která pak v dalším bádání ověřujeme. Platí pravidlo Occamovy břitvy, to znamená, že jednodušší vysvětlení je pravděpodobnější. Zjistíme-li v průběhu ověřování hypotézy další fakta, musíme je do vysvětlení zahrnout, nebo hypotézu vyvrátit. (*Výpočetní centrum VŠE*. [cit. 2010-01-17]. Dostupné z WWW: <nb.vse.cz>)

Byly stanoveny ty toto pracovní hypotézy:

1. Na Žďársko jezdí především lidé z Jihomoravského kraje.
2. Lidé nejvíce cestují do této oblasti v zimních měsících.
3. Nejvíce návštěvníků Žďárska se ubytovává v hromadném ubytovacím zařízení kategorie hotel.

Pracovní hypotézy budou na základě výsledků dotazníkového šetření vyvráceny či potvrzeny.

3.3 METODIKA

Bakalářská práce se skládá z analytické, syntetické a aplikační části.

Analytická část:

- *Studium odborné literatury*

Před samotným zpracováním bakalářské práce bylo nutné studium odborné literatury, získání informací z odborných publikací a webových stránek na internetu. Získané informace byly použity pro zpracování literárního přehledu.

- *Situační analýza*

Pro vymezení destinace Žďárska byla provedena situační analýza. Obsahuje popis této oblasti ze současného hlediska a dále vymezení druhů a forem v této oblasti. I pro tuto část bylo nezbytné studium sekundárních dat tedy publikací, především map, webových stránek měst ležících v dané oblasti a zkoumaného území, Českého statistického úřadu, České centrály cestovního ruchu a mnoha dalších.

Syntetická část:

- *Příprava a realizace terénního šetření*

V této části byly zapotřebí primární zdroje. Primární data jsem získala z dotazníkového šetření dotazováním náhodně vybraných osob na Žďársku. Dotazník byl zveřejněn jak v tištěné, tak i v elektronické verzi. Tištěné dotazníky byly umístěny ve dvou informačních centrech ve Žďáře nad Sázavou, v elektronické podobě na stránkách Třech Studní. Dotazníkové šetření také probíhalo v několika hotelích v této oblasti. Dotazník obsahoval 21 otázek, v němž byly použity otázky otevřené, uzavřené, dichotomické i známkovací stupnice a byl určen tuzemským návštěvníkům na Žďársku.

Aplikační část:

- *Vyhodnocení terénního šetření*

Z vyplněných dotazníků byly vyhodnoceny získané informace.

- ***Návrh nového produktu a inovace nabídky***

Na základě výsledků z terénního šetření byl sestaven návrh nového produktu a inovace nabídky, která by mohla vést ke zvýšení návštěvnosti na Žďársku.

4. SITUAČNÍ ANALÝZA

4.1 VYMEZENÍ MIKROREGIONU ŽďÁRSKO

Turisticky přitažlivá oblast Žďárska, ležící v kraji Vysočina v samém středu překrásné Českomoravské vrchoviny s moderním dynamickým městem Žďárem nad Sázavou a celou řadou kulturních památek a přírodních zajímavostí, je jako stvořená k letní i zimní rekreaci. (Vondra a kol., 1997: 2)

Mikroregion Žďársko se skládá ze 44 obcí, které zahrnují 1 město (Žďár nad Sázavou) 4 městyse (Bohdalov, Nové Veselí, Ostrov nad Oslavou a Vojnův Městec) a 39 vsí (Březí nad Oslavou, Cikháj, Fryšava, Hamry nad Sázavou, Herálec, Hodíškov, Jámy, Jiříkovice, Kadov, Karlov, Kněževes, Kotlasy, Krásněves, Krátká, Lhotka, Malá Losenice, Matějov, Nížkov, Nové Dvory, Obyčtov, Pavlov, Polnička, Pořežín, Račín, Radňovice, Radostín nad Oslavou, Rudolec, Samotín, Sázava, Sazomín, Sklené, Slavkovice, Světnov, Škrdlovice, Tři Studně, Vatín, Velká Losenice, Vepřová, Veselíčko). (Obrázek 1)

Pro cestovní ruch má velký význam město Žďár nad Sázavou, kam návštěvníci přijíždí především za kulturou, poznáním, zábavou a dále obce v rekreačních oblastech jako jsou např. Fryšava, Sklené, Tři Studně (vyhlášené běžecké tratě, rekreace u vodních ploch – Sykovec, Medlov), rezervace lidového stavitelství v obci Krátká a obec Polnička, kde je cestovní ruch zaměřen především na rodiny s dětmi.

Horstvo:

Žďársko leží převážně v Bítešské vrchovině, která je částí Křižanovské vrchoviny, dále ve Žďárských vrších (oblast s nejvyššími vrcholy), které jsou podcelkem Hornosvratecké vrchoviny, a nepatrný cíp oblastí už zasahuje do Havlíčkobrodské pahorkatiny, jež je součástí Hornosázavské pahorkatiny. Všechny tyto pahorkatiny a vrchoviny spadají pod Českomoravskou vrchovinu. Z geologického hlediska se

nejedná o jednotný celek. Oblast jižně od Žďáru je mírně zvlněná, nadmořská výška zdejších kopců až na výjimky nepřesahuje 600 m, jsou zde rozsáhlé plošiny s několika hluboce zaříznutými údolními a nachází se zde i dostatek vodních ploch. Místa položená severně od Žďáru (Žďárské vrchy) jsou velice členitá a nachází se zde i nejvyšší vrcholy Žďárských vrchů. Jsou jimi: *Devět skal* (836 m), *Křovina* (830 m), *Křivý Javor* (824 m), *Malinská skála* (811 m) a *Žákova hora* (810 m).

Vrcholy lákají návštěvníky nejen díky krásnému výhledu do okolí (především z Devíti skal), kdy za hezkého počasí je možné spatřit Kralický Sněžník či dokonce Krkonoše ale také horolezce, které přímo vybízí k jejich zdolávání. V poslední době bohužel nejsou vyhlídky udržované, je zde velmi špatný přístup nahoru na skálu a nahoře na většině skal z vyhlídky nic jiného než přerostlé stromy neuvidíme.

Vodstvo:

Žďárské vrchy jsou významnou pramennou oblastí a vede jimi rozvodí mezi Černým a Severním mořem. Pramení zde pět větších řek, z nichž do Černého moře dorazí vody Svratky a Oslavy a do Severního moře pak tok řek Sázavy, Doubravky a Chrudimky. Z rybníků jsou nejvyhledávanějšími *Velké Dářko, Sykovec, Medlov, Milovy a Pilská nádrž.*

Tyto rybníky jsou velmi oblíbené díky podmínkám ke koupání a rekreaci. Nejen, že je zde vhodná voda pro koupání i ke konci léta, ale nalezneme u nich i dobré turistické zázemí (sociální zařízení, občerstvení, plocha k rekreaci, ubytovací zařízení, možnosti různých sportovních i vodních aktivit – jachting, windsurfing, rybaření).

Podnebí:

Průměrná roční teplota se pohybuje kolem + 7 °C, ve vrcholové části Žďárských vrchů bývá cca + 6 °C, na samotných vrcholech jen + 5 °C. Nejteplejším měsícem bývá červenec s průměrnou teplotou 17, 3 °C. Panuje zde poměrně tuhá zima od 3 do 5 měsíců. Sníh zde leží 60 – 120 dnů v roce. Počet letních dnů 20, počet mrazových dnů 130 - 160. V celé oblasti se průměrné roční srážky pohybují kolem 750 mm. *Počasí je*

zde tedy chladnější a vlhčí, ale přesto patří mezi klimaticky příjemné s vysokými zdravotními a léčebnými účinky. (Jurman, 1998: 10-11)

Nejen Žďársko, ale celkově celá Vysočina patří svým klimatem k oblastem, ve kterých mnohem více dní prší, sněží a jsou zde nepříznivé povětrnostní podmínky. Ale díky čisté téměř neporušené přírodě, která má v každém ročním období co nabídnout je pro turisty stále velmi atraktivní.

Chráněná krajinná území:

CHKO Žďárské vrchy

Žďárské vrchy lze bez nadsázky označit za nejrozmanitější část Českomoravské vrchoviny se spoustou turisticky zajímavých míst a řadou kulturních památek.

V krajině se střídají louky, pastviny, pole, lesy a rybníky, je protkána nepravidelnou sítí mezí, úvozových cest, lesíků či skupin stromů. Žďárské vrchy jsou pramennou oblastí několika řek, jako jsou Sázava, Svratka, Chrudimka, Doubrava a Oslava. Charakter krajiny doplňují mnohé rybníky, z nichž většina byla založena již ve středověku. Téměř polovinu území pokrývají hluboké lesy, převážně smrkové, pouze místy se zachovaly porosty jedlobučin, z nichž nejznámější je národní přírodní rezervace Žákova hora. Typickým krajinným prvkem hřebenů Žďárských vrchů jsou skalní rulové útvary vzniklé zvětráváním. Ty jsou i s okolními balvanitými sutěmi chráněny jako přírodní památky. Chráněná krajinná oblast Žďárské vrchy se rozkládá na ploše 709 km². V oblasti je vyhlášeno 49 maloplošných zvláště chráněných území: 4 národní přírodní rezervace, 9 přírodních rezervací, 36 přírodních památek a 46 památných stromů a alejí. Zvláště cennými, člověkem nedotčenými místy, jsou rozsáhlá rašeliniště a vlhké rašelinné louky, kde se vyskytuje řada chráněných a ohrožených druhů rostlin. Rašeliniště vznikala v době poledové ukládáním odumřelých rostlin, dnes dosahují mocnosti místy více než 8 m. V oblasti Žďárský vrchů roste například čípek objímavý, ptačinec dlouholistý, mléčivec alpský, suchopýrek alpský, masožravá rosnatka okrouhlostá a různé druhy prstnatic, hořečků nebo ostřic. Z chráněných druhů živočichů se v oblasti vyskytuje mlok skvrnitý, čáp černý, datel černý, sýc rousný, kulíšek nejmenší, krkavec velký, rejsek horský, hraboš mokřadní a řada dalších. Jedním

z původních druhů živočichů Žďárských vrchů je jelen evropský, ojediněle se sem zatoulá rys ostrovid. (*Vítejte na Vysočině. Turistický průvodce.* [cit. 2010-03-15]. Dostupné z WWW: <www.region-vysocina.cz>)

Žďár nad Sázavou

Žďár nad Sázavou je bývalé okresní město, ležící na pomezí Čech a Moravy v malebné krajině Českomoravské vrchoviny uprostřed chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy v kraji Vysočina. Tvoří jej 4 katastrální území (k. ú. Město Žďár, Zámek Žďár, Stržanov, Veselíčko u Žďáru nad Sázavou). Celková rozloha Žďáru nad Sázavou činí 3 706 ha a má 23 688 obyvatel. Město leží v nadmořské výšce 575 m. n. m. a protéká jím, jak již název napovídá, řeka Sázava.

Ve Žďáře nad Sázavou se nachází dvě informační centra:

- Informační turistické centrum v **CK Santini tour**
- **Informační a turistické centrum Zámek**

Informační a turistické centrum v CK Santini, které se nachází na náměstí Republiky, se snaží návštěvníky informovat o celé oblasti Žďárska a jeho atraktivitách, ale jen velmi málo informací má o Zámku ve Žďáře nad Sázavou. Je otevřeno celoročně. Naopak Informační a turistické centrum Zámek podává návštěvníkům informace pouze o Zámku a Zelené Hoře a je otevřeno v sezonně v době, kdy se konají prohlídky na Zelené hoře, a probíhá turistická sezóna na Zámku. Návštěvník, který chce mít přehled o atraktivitách na Žďársku a dozvědět se informace o Zámku a Zelené Hoře musí tedy navštívit obě informační centra, což je do značné míry nepříjemné a zdlouhavé. Bylo by dobré, aby obě informační centra mohla poskytnout dostatek informací o všech atraktivitách.

Stručná historie města

Osada Žďár vznikla při cisterciáckém klášteře založeném roku 1252 Bočkem z Obřan. Klášter včetně panství spadal v roce 1588 pod pravomoc olomouckého biskupství, v roce 1606 byl zrušen a přešel přímo do vlastnictví kardinála Františka Dietrichšteina.

Ten roku 1607 povýšil městečko Žďár na město, udělil mu nová privilegia a nový znak. Dnešní podobu bývalý klášter získal při rozsáhlých přestavbách za opata Václava Vejmluvy. Přestavby provedené v duchu barokní gotiky navrhl Jan Blažej Santini Aichl, který také navrhnul a postavil kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené Hoře. Roku 1784 císař Josef II. klášter zrušil. Ve 2. Polovině 19. Století se ve městě rychle rozvíjí národní život. Jsou zakládány první větší podniky, hlavně obuvnické, a město získává železniční spojení. Dochází též k prvním větším zásahům do městské zástavby. Na frontách 1. Světové války zahynula řada občanů města, kteří padli jako legionáři. 2. Světová válka silně postihla město v květnových dnech roku 1945, kdy bylo mnoho domů zničeno a poškozeno. Po válce došlo k prudkému nárůstu počtu obyvatel v souvislosti s výstavbou strojírenského závodu ŽĐAS. Vznikla nová sídliště a v sedmdesátých letech bylo takřka úplně přestavěno celé historické jádro města. (*Žďár nad Sázavou. Oficiální stránky města památky UNESCO*. [cit. 2010-03-16]. Dostupné z WWW: www.zdarns.cz)

Z historického hlediska je pro cestovní ruch velmi důležité období panování opata Vejmluvy, který nechal do dnešní podoby přestavět bývalý klášter (v dnešním Zámku se nachází výstavní expozice, Muzeum knihy a konají se nejrůznější výstavy a koncerty) a také nechal postavit kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené Hoře. Obě stavby jsou dílem architekta s italskými předky Jana Blažeje Santiniho Aichla, který zde použil prvky barokní gotiky. Kostel sv. Jana Nepomuckého je považován za nadčasové a absolutní dílo oproštěné od jakýchkoliv konvenčních prvků dobové architektury. Stal se téměř okamžitě vyhledávaným poutním místem, kam směřovala procesí z Čech i ciziny, ale bohužel ho postihl požár a od té doby již nikdy nedosáhlo své bývalé slávy. Toto dílo výjimečné hodnoty bylo v roce 1994 zapsáno do světového kulturního dědictví UNESCO. V současné době se zde konají od května do října prohlídky s průvodcem a každý rok druhou neděli v květnu je zde vykonávána poutní mše.

Dojezdová vzdálenost:

Vzdálenost je pouze orientační, je brána od středu krajských měst do středu města Žďáru nad Sázavou. Ve sloupci dopravní prostředek jsou uvedeny dopravní prostředky, kterými se dá do oblasti dopravit. A ve sloupci přímý spoj je brána v úvahu pouze doprava vlakem nebo autobusem. Vzdálenost byla zjišťována pomocí plánovače trasy v internetovém prohlížeči www.mapy.cz.

Tabulka 3: Dojezdová vzdálenost ze spádových oblastí

Město	Vzdálenost v km	Dopravní prostředek	Přímý spoj
Praha	155	osobní automobil, vlak, autobus	ano
Brno	76	osobní automobil, vlak, autobus	ano
Ostrava	246	osobní automobil, vlak, autobus	ne
Ústí nad Labem	238	osobní automobil, vlak, autobus	ne
Olomouc	152	osobní automobil, vlak, autobus	ne
České Budějovice	163	osobní automobil, vlak, autobus	ne
Zlín	169	osobní automobil, vlak, autobus	ne
Plzeň	242	osobní automobil, vlak, autobus	ne
Hradec Králové	84	osobní automobil, vlak, autobus	ano
Jihlava	39	osobní automobil, vlak, autobus	ano
Pardubice	62	osobní automobil, vlak, autobus	ano
Liberec	181	osobní automobil, vlak, autobus	ne
Karlovy Vary	280	osobní automobil, vlak, autobus	ne

Zdroj: autorka (2010)

Autobusovou dopravu v této oblasti zajišťují dopravci:

ICOM transport, a. s.

ZDAR, a. s. – Městská hromadná doprava

Vlakové spojení je zajišťováno:

České dráhy, a. s.

Vlakové nádraží se nachází přímo ve Žďáře nad Sázavou.

Genius loci oblasti:

Genius loci neboli „duch místa“ je dán krásnou, téměř neporušenou krajinou v CHKO Žďárské vrchy, která návštěvníky okouzlí během celého roku a nutí je vracet se zpět. Významnou dominantou Žďáru nad Sázavou je kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené Hoře, který patří do světového kulturního dědictví UNESCO.

4.2 DRUHY CESTOVNÍHO RUCHU

Vymezení druhů cestovního ruchu vychází z rozdělení, které uvádí Hesková a kol. (2006):

4.2.1 Kulturní cestovní ruch:

Cílem většiny turistů putujících na Žďársko za kulturou je především jediné město tohoto mikroregionu - Žďár nad Sázavou.

Historické památky:

Nejvýznamnější historickou atraktivitou mikroregionu je bezesporu *poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené Hoře* ve Žďáře nad Sázavou, který byl postaven podle návrhu Jana Blažeje Santiniho Aichla v duchu „barokní gotiky“ a v roce 1994 byl zapsán do seznamu Světového kulturního dědictví UNESCO. (Obrázek 2, Tabulka 4)

Mezi další významné památky patří *Zámek ve Žďáře nad Sázavou*. (Obrázek 3, Tabulka 5, 6) Zámek je tvořen souborem budov bývalého cisterciáckého kláštera. Nachází se zde bývalá budova opatství, část konventu, ve kterém jsou umístěny muzejní expozice. V budově prelatury je *Muzeum knihy*. (Obrázek 4) Muzejní sbírky obsahují vývoj evropské knižní kultury, knihtisku a v hlavním sále na stropní ploše fresku od K. F. Töpfera. Původně gotický *kostel Nanebevzetí Panny Marie* nechal Santini přestavět v duchu barokní gotiky. (obrázek 5) Také *studniční kaple* z konce 13. století

byla upravena Santinim. Do dnešní podoby ho nechal přestavět Josef II. K zámku vede nově zrekonstruovaný **barokní most** s osmi sochami světců. (*Obrázek 6*)

Na náměstí Republiky ve Žďáře nad Sázavou se nachází původně **renesanční radnice**, která byla empírově přestavěna v polovině 18. století a v současné době slouží k reprezentačním účelům. (*Obrázek 7*) Nedaleko radnice stojí bývalá pozdně gotická **tvrz**, zrekonstruovaná a nalezneme v ní **Regionální muzeum**.

Památky lidové architektury

V obci Krátké se uchoval jeden z nejhodnotnějších celků lidové architektury ve zdejší oblasti.

Nachází se zde dřevěná, roubená ale i jiná stavení vhodně začleněna do krajiny. Stavení připomínají typ malých horských usedlostí. Nejvýznamnějšími staveními jsou **rychta č. 12 a stavení č. 4 a 31**. Obec Krátká je považována za rezervaci lidového stavitelství.

Betonové sochy

Novou atraktivitou na Žďársku se staly betonové sochy od současného sochaře a malíře Michala Olšiaka. V současné době jich zde nalezneme osm:

- **Socha Mamlase** ve Žďáře nad Sázavou u Starého dvora (*Obrázek 8*)
- **Mamut** u Rozštípené skály (*Obrázek 9*)
- **Kůň vytahující povoz z bažin** v Hamrech n. Sáz. (*Obrázek 10*)
- **Hamroň** v Hamrech nad Sázavou (*Obrázek 11*)
- **Rak** u rybníka na Račíně (*obrázek 12*)
- **Sousoší hrochů** ve Škrdlovicích (*Obrázek 13*)
- **Hraniční kámen** u Pílské nádrže ve Žďáře nad Sázavou (*Obrázek 14, 15*)
- **Sova** v osadě Yukon na Třech Studních (*Obrázek 16*)

Hraniční kámen je dosud nejnovější sochou Michala Olšiaka. Toto sousoší má symbolizovat hranici Čech a Moravy. Socha orlice z betonu nás vítá vjezdem na Moravu a socha lvice při vjíždění do Čech. Uprostřed nich se nachází pískovcový

hraniční kámen, na kterém je z jedné strany napsáno "Moravia" a z druhé strany "Bohemia".

Největší kulturní hodnotu má pro návštěvníky památka UNESCO - kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře. Donedávna byla obklopena vysokým borovým lesem, přes který nebyla vidět a mnoho návštěvníků a ani lidé z blízkého okolí nevěděli, ve které části města se památka nachází. Les byl však odstraněn a nyní je kostel sv. Jana Nepomuckého vidět již při vjezdu do Žďáru nad Sázavou směrem od Prahy. Přesto je ve městě velmi málo ukazatelů, které by turisty pod Zelenou horu navedli a také materiálů, z kterých by návštěvníci pochopili, o jak významnou stavbu se jedná. Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého by měl být propagován i v sousedních mikroregionech a dalších oblastech, protože mnoho návštěvníků, kteří na Žďársko přijíždí ani o této památce neví.

Mezi další atraktivity, které do dané oblasti mohou přivést návštěvníky, jsou nově vybudované betonové sochy od M. Olšiaka. Mělo by se jim věnovat více pozornosti, protože se jedná o něco nového, pro mikroregion zajímavého a neměla by se podcenit jejich marketingová propagace. Například navržení informačních materiálů, které by návštěvníky na tuto atraktivitu upozornily. Dále upozornění na možná ubytovací a stravovací zařízení, která se u některých soch nachází.

Vybraná kulturní zařízení na Žďársku

(Tabulka 7 viz přílohy)

Tradiční významné kulturní akce:

Především jsou to akce konané každoročně ve Žďáře nad Sázavou:

Leden:

- *Novoroční ohňostroj* se každoročně koná na Nový rok tedy 1. ledna na náměstí Republiky.

Březen:

- ***Pohádkový mlejnek*** je přehlídka amatérských divadelních souborů hrající pro děti a mládež. Nakonec jsou oceněni nejlepší herci a soubory.

Březen/duben:

- ***Pašijová hra*** pod názvem „Co se stalo s Ježíšem“ se koná vždy v době postní před velikonoce v přírodním amfiteátru na sídlišti Libušín. Akci podporuje v současné době nejenom město Žďár nad Sázavou ale i kraj Vysočina a je známá v celé republice.
- ***Čarodějnická show*** se koná poslední dubnový den a její součástí jsou hry pro děti, vyhlášení Miss čarodějnice, samozřejmě nesmí chybět pálení vatry a závěrečný ohňostroj.

Květen:

- ***Mezinárodní pěvecká soutěž v operním zpěvu*** - tuto akci organizuje rodák ze Žďáru nad Sázavou, v současné době velmi uznávaný barytonista Jakub Pustina. Porotci soutěže mají mezinárodní zastoupení (Itálie, Japonsko, Česká republika, Slovensko, Rakousko) a celá soutěž trvá tři dny.

Červen:

- ***Pěvecký festival CONCENTUS MORAVIAE*** je mezinárodní festival 13. měst mezi které patří i Žďár nad Sázavou. Každý rok je zaměřen na určité téma.
- ***Festival dechových hudeb*** se koná na I. nádvoří Zámku ve Žďáře nad Sázavou.

Srpen:

- ***Horácký džbánek*** je dvoudenní folkový festival, kterého se zúčastní každý rok mnoho známých umělců.

Srpen/září:

- ***Slavnosti jeřabin*** představují tradiční Žďárský festival, který trvá celý jeden měsíc. V rámci tohoto festivalu je možné shlédnout řadu orchestrů, folklórních souborů nejen z České republiky. Zazní zde vážná hudba, ale i folk či country. Při příležitosti slavností se v Regionálním muzeu ve Žďáře nad Sázavou a dalších městských kulturních prostorách konají nejrůznější výstavy.

Prosinec:

- *Živý betlém* pořádá každý rok již přes dvacet let Biskupské gymnázium ze Žďáru nad Sázavou a koná se na náměstí Republiky ve Žďáře nad Sázavou.

Největší návštěvnost a to i zahraniční mají především akce: Pěvecký festival CONCENTUS MORAVIE, dále Horacký džbánek a Slavnosti jeřabin.

4.2.2 Rekreační a sportovní cestovní ruch

Pro rekreační i sportovní cestovní ruch a jejich rozvoj jsou velmi důležitá ubytovací zařízení. Na Žďársku je možné se ubytovat v hotelech různých kategorií (jen ne v pětihvězdičkových, které v této oblasti chybí), penzionech, chatách, chalupách, ubytovnách, kempech a dalších zařízeních. (Tabulka 7)

Vodní plochy k rekreaci

Velký potenciál pro cestovní ruch představuje nejvýznamnější a největší rybník ve Žďárských vrších a pro svoji rozlohu 206 ha také na celé Českomoravské vrchovině – *Velké Dářko*. Rybník nabízí výborné podmínky pro koupání, ale i zájemci o windsurfing a jachting si zde přijdou na své. Nachází se zde celá řada rekreačních objektů, kempů, občerstvení, i jachting klub. V půjčovně je možné si zapůjčit loďku, jachtu nebo windsurfing. (Obrázek 17)

V příměstské oblasti Žďáru nad Sázavou se v příjemném prostředí ohraničeném lesem nachází *Pilská nádrž* (někdy označována i jako koupaliště) s rozlohou 59 ha, též s ideálními podmínkami pro koupání, jachting i windsurfing. Nalezneme zde i mnoho klidných zákoutí vhodných pro rybolov. V těsné blízkosti Pílské nádrže se nachází dva kempy, kde je možné si zakoupit občerstvení. U kempu Pilák, je možné využít hřiště na plážový volejbal, půjčovnu jízdních kol, loděk a sportovního náčiní. (Obrázek 18)

K nejnámějším rekreačním střediskům Českomoravské vrchoviny jistě patří i **rybník Medlov**, ležící nedaleko Nového Města na Moravě. Vedle něj se nachází komfortní hotel a kemp s občerstvením a sociálním zařízením. (Obrázek 19)

Nedaleko Medlova mezi obcemi Tři Studně a Vlachovice se rozkládá **rybník Sykovec**. Je nejvýše položeným rekreačním rybníkem na Českomoravské vrchovině. Má travnatou pláž s velmi pozvolným vstupem do vody a písčité dno. Přímo u rybníka Sykovec je možné občerstvení v kempu Sykovec, u kterého je možné využít hřiště na volejbal, nohejbal nebo půjčovnu šlapadel a kol. V těsné blízkosti rybníka se nachází také penzion Sykovec. (Obrázek 20)

Rekreace u vodních ploch přesto, že Vysočina a konkrétně mikroregion Žďársko nemá tolik teplých dní jako jiné kraje, je turisty v této oblasti vyhledávána. Rybníky jsou zde většinou celou letní sezónu vhodné ke koupání a důležité je samozřejmě také zázemí, které kolem sebe mají na velmi dobré úrovni.

Lyžování

Žďársko je okouzlující svojí krajinou nejen v létě, ale i v zimě, kdy sněhové vánice zahalí vše kolem sebe závěsemi sněhu. Okolí Žďáru nad Sázavou je vyhlášeno perfektně upravenými běžeckými trasami. Předností tratí je možnost lyžování oběma technikami tedy klasicky i bruslením. V oblasti Žďárských vrchů je pravidelně strojově upravováno přes 180 km turistických běžeckých tratí. Mezi nejnámější středisko tohoto sportu v mikroregionu jistě patří obec **Tři Studně**. Obec se nachází v nadmořské výšce 723 m n. m. Tato nadmořská výška řadí Tři Studně mezi vesnice horské. Velmi dobré terény nalezneme také v okolí **Světnova, Skleného, Cikháje, Polničky, Škrdlovic, Velké Losenice a také Hamrů nad Sázavou**. (Obrázek 21)

Podmínky pro sjezdové lyžování v mikroregionu Žďársko nejsou. Milovníci tohoto sportu mohou navštívit sousední mikroregion Novoměstsko. Zde je možné si zalyžovat na Harusově Kopci v Novém Městě na Moravě, kde je nově sedačková lanovka nebo ve Ski areálu ve Svatce.

Běžecské terény patří v mikroregionech Žďársko a sousedním mikroregionu Novoměstsko k velmi kvalitním. Je pravda, že mikroregion Novoměstsko má výhodu v podmínkách pro sjezdové lyžování i lepší podmínky pro lyžování na běžkách. Informační centrum v Novém Městě na Moravě má brožury s běžecskými tratěmi, na internetových stránkách města je přímo odkaz na lyžování, kde se zobrazuje mapa tras a na nich je vidět kudy se právě pohybuje rolba, pokud je na trase. Díky tomu si běžkaři vyberou trasu, která je již rolbou projetá a nečeká je nemilé překvapení v podobě zaváté a neprojeté trasy. Trasy jsou dobře značené ukazateli a velmi často končí, začínají nebo se projíždí kolem rekreačních zařízení, kde je možné se občerstvit. Bohužel mikroregion Žďársko je v tomto ohledu trochu za Novoměstskem pozadu. Na Žďársku není tak propracované značení a je zde menší míra informovanosti návštěvníků, ale i přesto jsou zde podmínky pro tento sport na velmi dobré úrovni.

Cykloturistika

Žďárskem prochází řada významných cyklistických tras, které v sobě také skrývají velký potenciál pro cestovní ruch. Většina tras vede turisticky atraktivními oblastmi po vedlejších silnicích, místních a lesních komunikacích. Řada turistů jezdí na Žďársko především díky skvělým podmínkám pro cyklistiku. Nalezneme zde cyklotrasy lehké, středně obtížné ale i náročné.

Příklady cyklotras:

- ***Železářskou a sklářskou tradicí k největšímu rybníku Vysočiny***

Trasa je dlouhá 26 km a patří mezi lehké. Začíná ve Žďáře nad Sázavou a vede po nové cyklostezce kolem Pilského rybníka až do Polničky. Kde se nachází „Ráj pro děti“ – Salon Expres Vagon. Cesta dále pokračuje k největšímu rekreačnímu rybníku Českomoravské vrchoviny – Velké Dářko, a pak do Škrdlovic. Ve Škrdlovicích je umožněna exkurze a prohlídka galerie sklárny E. Beránka. Také je zde nově postavena kaple sv. Cyrila a Metoděje. A zajímavostí je socha hrochů u hostince „U Hrocha“, kterou postavil z betonu sochař M. Olšiak. Těchto soch se na Žďársku vyskytuje již několik. Do Žďáru nad Sázavou se pokračuje přes obce Světnov a Stržanov.

Rodiny s malými dětmi dávají přednost pouze části této cyklotrasy. Jejich cílem se stává Polnička a Salon Expres Vagon. Kde se nachází vyhledávaná výletní restaurace, tzv. „Vagón“, zřízena ve skutečném železničním vagónu ve kterém je možné se občerstvit. Děti láká zejména jízda v historickém vláčku, projížďka na čtyřkolkách, prohlídka mini zoo a účast na nejrůznějších akcích. A poté návrat po cyklistické stezce kolem Pilské nádrže zpět do Žďáru nad Sázavou. Z cyklistické stezky je možné vidět další z betonových soch M. Olšika – Hraniční kámen oddělující Čechy a Moravu.

- ***Santiniho cyklotrasa***

Tato trasa patří mezi středně náročné a její celková délka je 57 km. Začíná na náměstí Republiky ve Žďáře nad Sázavou a pokračuje po hrázi Kamenného rybníka do Březí nad Oslavou a odtud do Kotlas a Ostrova nad Oslavou. V Ostrově nad Oslavou je možné si prohlédnout zájezdní hostinec zbudovaný podle návrhu Santiniho a také kapličku Panny Marie, ve které se údajně nachází léčivá voda. Dále vede do vesničky Obyčtov, kde se nachází kostel navržený Santinim. Cyklotrasa pokračuje do Hodíškova, Podolí a Bobrové. V Bobrové je také možnost prohlídky kostela ze 13. století, který byl v letech 1720 – 22 barokně přestavěn Santinim. Další zastávkou na trase je Zvole, kde se nachází významný barokní kostel od Santiniho v půdorysu kříže. Na Jihozápadě od obce se nachází Westernové městečko Šiklův mlýn, které v letních měsících nabízí ubytování, stravování a zhlédnutí programu. Ze Zvole vede cyklotrasa kolem potoku Olešná do Branišova, obce Dlouhé a do Radešínské Svratky. V Radešínské Svratce je možné občerstvit se v hospodě Na Kovárně. A dále pokračovat přes obce Řečice a Veselíčko do Žďáru nad Sázavou. Ve Žďáře nad Sázavou stojí za zhlédnutí kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené Hoře, Zámek, Regionální muzeum či přírodní rychlobruslařská dráha u zimního stadionu. Je zde také řada pohostinských zařízení s možností ubytování.

- ***Kolem nejvyšších vrcholů Žďárských vrchů k pramenům Svratky a Fryšávky***

Cyklotrasa má celkem 53 km a v obtížnosti se řadí mezi náročné. Začíná opět ve Žďáře nad Sázavou, cyklotrasa pokračuje na obec Hamry, z té se jede po zpevněné lesní cestě na Vápenici a pod Adamův kopec. Ve Vápenici se nachází bývalý vápenný lom, dnes je

zatopený a dosahuje hloubky 20 m. Cesta dále vede lesní silničkou do Radostína, Vojnova Městce (Vojnův Městec je východiskem pěších túr do Žďárských vrchů) až do Nové Hutě, na jihozápadě odtud si můžeme prohlédnout bunkr. Z Nových Hutí se jede na rozcestí Cikháj – Herálec a kolem zbytku pralesa pod Žákovou horou a poté kolem Fryšavského kopce se dostaneme do obce Tři Studně. Tři Studně patří mezi oblíbené rekreační středisko zimní i letní turistiky. Nachází se zde mnoho rekreačních zařízení nejen kolem rybníků Medlov a Sykovec. Ze Tří Studní do Žďáru nad Sázavou dojedeme přes obec Sklené, Lhotka a Vysoké.

Další příklady cyklotras, které začínají ve Žďáře nad Sázavou:

- *Malebným krajem s lidovými stavbami a tradicemi* (68 km – náročná)
- *Hlubokými lesy kolem skal do zámku Žďáru* (28 km – lehká)
- *Místa slavné tradice lyžařského sportu a k baroku* (30 km – lehká)
- *Kolem rybníků, rybníčků a vodních nádrží Žďárska* (62 km – středně náročná)
- *Na Ranský babylon, přes kopce k rekreačním rybníkům* (71 km – náročná)

Pěší turistika

Díky krásné téměř neporušené přírodě, čistému vzduchu a klidnému prostředí je zde velmi oblíbená pěší turistika. V okolí Žďáru nad Sázavou nalezneme mnoho naučných stezek a stezek pro pěší turistiku. Především ve Žďárských vrších. Opět zde nalezneme trasy lehké, středně obtížné, ale i náročné.

Příklady pěších stezek:

- *Okolí Žďáru nad Sázavou*

Pěší stezka je dlouhá 17,5 km a je řazena mezi středně obtížné. Při procházení této stezky narazíme nejen na malebnou krajinu, ale především i na vrcholná díla barokní gotiky J. B. Santiniho a majestátní útvary v čele s Rozštípenou skálou.

Výchozím bodem je opět město Žďár nad Sázavou, výlet je možné zahájit prohlídkou náměstí a historického centra (možnost navštívit radnici, morový sloup z r. 1729 a gotický kostel sv. Prokopa). Poté stezka pokračuje pěknou krajinou plnou luk, rybníků a remízků do obce Nové Hamry. Odtud vede údolím řeky Sázavy k Rozštípené skále,

kde se projde trhlinou ve skále na druhou stranu a pokračuje se kolem až 100 m dlouhého masívu. Dále se pokračuje po polní cestě do osady Šlakhamerský dvůr, nad nímž se v lesích ukrývá skalnatý vrcholek Peperek. Na vrcholu se nachází skalní stěna 300 m dlouhá. Odtud se vyrazí k „jezeru Vápenice“, to je známé svojí krásně čistou vodou. Další možnost osvěžit se koupelí je u Pilské nádrže, blízko níž se nachází Zámek ve Žďáře nad Sázavou a Zelená hora s poutním kostelem sv. Jana Nepomuckého.

- ***Okolo rybníků Medlov a Sykovec k Brožové skalce a Pasecké skále***

Tato stezka má celkem 22,5 km a patří opět ke středně náročným trasám. Tato trasa nás zavede do podhůří Žďárských vrchů k malebným rybníkům, které patří mezi nejnámější rekreační střediska Českomoravské vrchoviny. Začíná v obci Kadov a pokračuje k Pasecké skále, kde se nachází vyhlídka. Poté se prochází hustým smrkovým lesem k rekreačnímu středisku Medlov, kde je rybník a v současné době komfortní hotel a kemp. Od rybníku Medlov vyrazíme k rybníku Sykovec, což je nejvýše položený rekreační rybník na Českomoravské vrchovině. Příjemné koupání je zde nejen díky čisté vodě, ale i písčitému dnu. Sykovec se nachází již v obci Tři Studně. Ze Tří Studní se pokračuje po polní cestě k Brožové skalce a odtud k Fryšavskému kopci do obce Fryšava, ta byla známá svou sklářskou hutí a těžbou železné rudy. Z Fryšavy se poté opět vrátíme k Medlovu a do obce Kadov.

Další příklady pěších a naučných stezek:

- ***Naučnou stezkou Tisůvka – Žákova hora*** (13 km – středně obtížná)
- ***Za nejkrásnějšími skalami Žďárských vrchů*** (19 km – středně obtížná)
- ***Velké Dářko a jeho pozoruhodné okolí*** (21 km – středně obtížná)
- ***Naučná stezka Velké Dářko*** (12 km – středně obtížná)
- ***Naučná stezka Žákova hora*** (12 km – středně obtížná)

Cykloturistika a pěší turistika patří k aktivitám, díky kterým do této oblasti návštěvníci především jezdí. Většina těchto tras vede krásnou přírodou, kde je možné vidět vzácné

druhy rostlin i živočichů. Jediným úskalím pro cyklisty jsou hůře sjízdné terény po dešti, kdy se může stát, že část trasy je nutné kolo nést.

Sportovní akce

Červen

Druhý víkend v červnu se každoročně koná závod ve Windsurfingu o „pohár Vysočiny“ na Velkém Dářku.

Srpen

Tradiční závod amatérských dračích lodí také na Velkém Dářku, který pořádá windsurfing club Velké Dářko o „putovní pohár dračích lodí“.

4.2.3 Dobrodružný cestovní ruch

Horolezectví

Krajina CHKO Žďárské vrchy je vyhledávaná nejen pro svůj klid a odpočinek, ale i pro adrenalinové sportovní vyžití jakým je právě horolezectví. Nejvíce využívanými skalami pro horolezectví jsou *Drátník*, *Čtyři palice*, dále je možné si vylézt na *Vávrovu skalku*, *Rozštípenou skálu* a na některé útvary *Devíti skal*, *Milovské perničky* a *Malínskou skálu*. (Obrázek 22)

Snowkiting

Velmi populárním sportem se na Českomoravské vrchovině stává snowkiting. Na Žďársku je to konkrétně ve *Fryšavě pod Žákovou horou* a to díky nadmořské výšce, která je okolo 750 m. n. m., protože je zde dostatek sněhu i v době, kdy v jiných místech sních téměř není a velkému množství plání a polí. Snowkiting patří mezi nové adrenalinové sporty. Jezdec se dává do pohybu po sněhové pláni (nejlépe rovnom terénu) na lyžích nebo na snowboardu díky tažnému draku. (Obrázek 23)

Snowkiting se na Fryšavě velmi rozvíjí a každým rokem přibývá zájemců, kteří chtějí tento nový adrenalinový sport v této oblasti vyzkoušet. Bohužel jiné adrenalinové aktivity zde nalezneme velmi těžko. Donedávna bylo možné si ve Žďáře nad Sázavou zahrát paintball, ale i tento druh adrenalinového sportu zde nyní chybí.

4.2.4 Rybářský a myslivecký cestovní ruch

Díky hojnému počtu rybníků na Žďársku je zde čím dál oblíbenější rybaření. Sportovní rybolov se provozuje např. na rybnících **Malé a Velké Hrázky** ve Žďáře nad Sázavou a to celoročně. Není nutné mít rybářský lístek, povolenky se prodávají na místě a to buď jednodenní, nebo i celoroční. Na Velkých Hrázkách lze chytat kapra, jesetera, amura, lína i kapra koi. Mezi další rybníky, ve kterých je povoleno rybaření, patří: **Bránský rybník a Pílská nádrž** ve Žďáře nad Sázavou, **rybník Strž** u obce Polnička a **Nový rybník** nacházející se pod Velkým Dářkem.

Myslivost je na Žďársku zastoupena především mysliveckými sdruženími v obcích **Hodíškov, Nové Veselí – Matějov, Radňovice** a mysliveckým spolkem ve **Žďáře nad Sázavou**.

Rybářský cestovní ruch se v této oblasti začíná velmi rozvíjet, stále oblíbenějším se stává zakoupení jednodenního povolení na chytání ryb. Dobré by bylo při prodávání povolenek nabízet i možnost zapůjčení rybářského náčiní pro návštěvníky, kteří se o této možnosti dozví až po příjezdu do oblasti a chtěli by ji využít, ale nevzali si s sebou potřebné vybavení.

4.2.5 Kongresový cestovní ruch

Kongresový cestovní ruch je zastoupen především ve městě Žďáře nad Sázavou, kde se nachází kongresové a seminární centrum v **Hotelu Jehla** nabízející prostory pro pořádání školení, firemních akcí nebo večírků, konferencí a zasedání. K dispozici má 9 vybavených sálů s kapacitou 10 – 199 osob. Často vyhledávaným místem je díky vhodné poloze, téměř uprostřed České Republiky.

I řada dalších hotelů či penzionů nabízí pořádání školení a seminářů pro firmy z celé ČR, ale žádný již nedisponuje takovými možnostmi jako Hotel Jehla. Ke kongresovým službám samozřejmě poskytují také služby ubytovací, stravovací a některá zařízení i služby sportovně-rekreační.

Kongresový cestovní ruch zde není tak zastoupený jako jiné druhy cestovního ruchu. Přitom právě díky poloze by v sobě mohl ukrývat právě tento druh velký potenciál pro rozvoj cestovního ruchu na Žďársku.

4.3 FORMY CESTOVNÍHO RUCHU

Vymezení forem cestovního ruchu také vychází z rozdělení, které uvádí Hesková a kol. (2006):

Z geografického hlediska na Žďársko přijíždí především rezidenti, tedy návštěvníci z České republiky, proto hovoříme o domácím cestovním ruchu. Je to nejspíše způsobeno malou nebo téměř žádnou propagací daného mikroregionu v zahraničí.

Podle počtů návštěvníků zde převažuje individuální a po té skupinový cestovní ruch. U individuálního je myšlena především tzv. chatová rekreace. Při skupinovém cestovním ruchu jsou využívány nejrůznější slevy např. při přepravě, v ubytovacích zařízeních, při návštěvě objektů a dalších.

Tedy i **podle způsobu organizování** převažuje individuální cestovní ruch, návštěvníci tohoto mikroregionu si sami stanoví program a libovolně se přizpůsobují podmínkám. Jen v menší míře se realizuje organizované cestování (především se týká pobytu zdravotně handicapovaných osob a matek s dětmi).

Podle věků účastníků na Žďársko cestují rodiny s dětmi – rodinný cestovní ruch a mládež ve věku 15 – 25 let – mládežnický cestovní ruch. Je to způsobeno sociálně-ekonomickou situací a fondem volného času. Mládež především vyhledává kolektivní

akce s možností sociálního kontaktu, turistiky, zájem o kulturu na daném místě a vyžadují přitom jednoduché služby za přístupné ceny. Rodiny s dětmi dávají přednost klidu a příjemnému prostředí v dané lokalitě. Na Žďársku se rekreační zařízení čím dál více začínají přizpůsobovat dětem (různé prolézačky, dětské koutky, dětské židle či postýlky v ubytovacích hromadných zařízeních k zapůjčení, ve stravovacích zařízeních speciální pokrmy určené pro děti a nejrůznější akce v daném mikroregionu). Neopomenutelnou skupinou jsou také senioři – seniorský cestovní ruch. Velmi často vyhledávají klid a příjemné prostředí například při procházkách po Žďárských vrších.

Z hlediska délky účasti se zde nejvíce vyskytuje výletní nebo krátkodobý cestovní ruch, který se také označuje jako víkendový cestovní ruch. Návštěvníci do této oblasti přijíždí tedy většinou na jeden den bez přenocování nebo zde přenocují maximálně 2 - 3 noci.

Podle převažujícího místa pobytu se zde vyskytuje jak městský cestovní ruch, venkovský cestovní ruch tak i horský cestovní ruch. Městským cestovním ruchem je myšlen pobyt návštěvníků především ve Žďáře nad Sázavou, buď s přenocováním, nebo bez přenocování, který je motivován např. pracovní nebo turisticky (návštěvy kulturních památek, akcí, nákupy, návštěvy známých). Venkovský cestovní ruch zahrnuje ubytování a stravování návštěvníků ve vesnických domech. Významným motivem je především čisté ovzduší a klidné prostředí. Horský cestovní ruch představuje činnost spojenou s pobytem ve vhodném prostředí horských středisek cestovního ruchu. Na Žďársku k těmto horským střediskům patří např. obec Tři Studně a Fryšava pod Žákovou horou a také část oblasti CHKO Žďárské vrchy. Návštěvníci se zde věnují horolezectví, pěší turistice, cykloturistice, lyžování (především na běžkách).

Podle ročního období na Žďársku hovoříme o sezónním cestovním ruchu. V letních měsících je oblast vyhledávaná pro možnost rekreace u vodních ploch, cykloturistice, pěší turistice a v zimních měsících především pro perfektně upravené běžecké trasy.

Podle použitého dopravního prostředku je zde nejvíce využívaná doprava motorovým dopravním prostředkem, nejčastěji osobním automobilem. To je způsobeno tím, že návštěvníci dávají přednost pohodlí a nechtějí být závislí na hromadné osobní dopravě.

Ze sociologického hlediska převažují především návštěvy příbuzných a známých. Jde o upevňování rodinných vztahů a účast na rodinných společenských akcích (oslavy významných jubileí, svateb, promocí, atd.).

5. TERÉNNÍ ŠETŘENÍ

Terénní šetření probíhalo formou dotazování v období září – listopad 2009. Dotazník byl určen návštěvníkům mikroregionu Žďársko. Obsahoval 21 otázek a to polouzavřené, otevřené i uzavřené a byl k dispozici v elektronické podobě na stránkách obce Tři Studně a v tištěné podobě v informačních centrech ve Žďáře nad Sázavou a také na recepci v hotelech na Třech Studních.

V úvodu dotazníku bylo vysvětleno, čeho se týká, dále následovaly samotné otázky zaměřené na to, jak se návštěvník v dané oblasti chová. Tím je myšleno, jak dlouhý pobyt plánuje, s kým do daného mikroregionu přijel a jakým dopravním prostředkem, v jakém typu ubytovacího zařízení bude ubytován, zda využije stravovací zařízení či nikoliv, jak hodnotí infrastrukturu na Žďársku, z jakých zdrojů zjišťoval informace o této oblasti, za jakým účelem přijel a které atraktivity ho zde nejvíce lákají a další otázky zjišťující spokojenost návštěvníka s danou oblastí, také nesmí samozřejmě chybět otázky týkající se samotného respondenta, jako věk, pohlaví, nejvyšší dosažené vzdělání, z jakého kraje pochází a jak je velké město jeho trvalého bydliště.

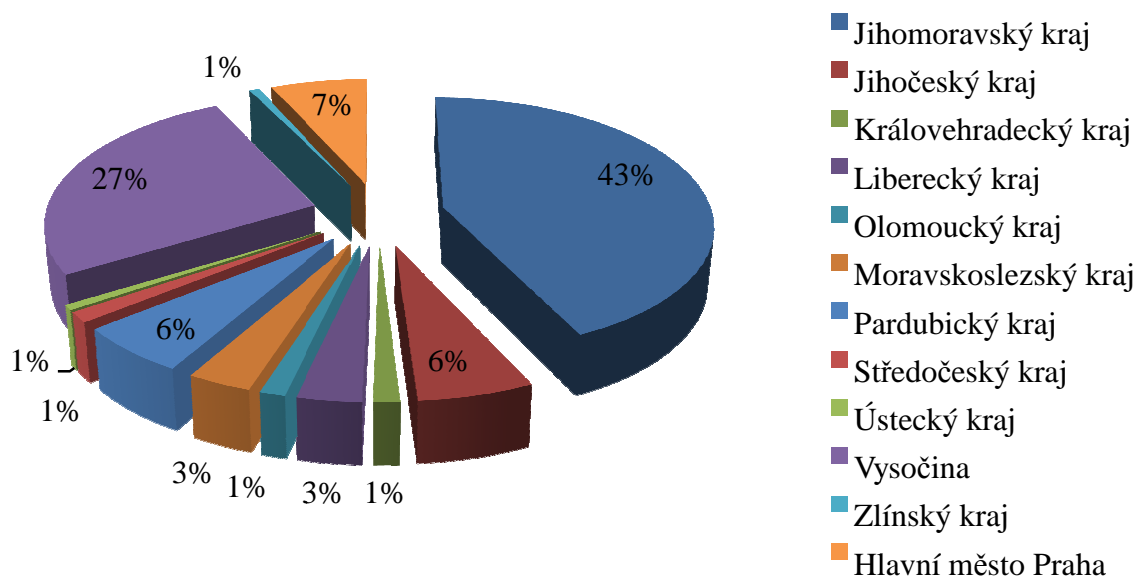
Na konci dotazníku následovalo krátké poděkování za čas strávený nad jeho vyplněním.

Bylo získáno celkem 151 dotazníků, z toho je vyplnilo 78 mužů a 73 žen. Dotazníky byly dále vyhodnoceny v programu Microsoft Excel.

Zdroje ke všem grafům vycházejí z vlastního dotazníkového šetření.

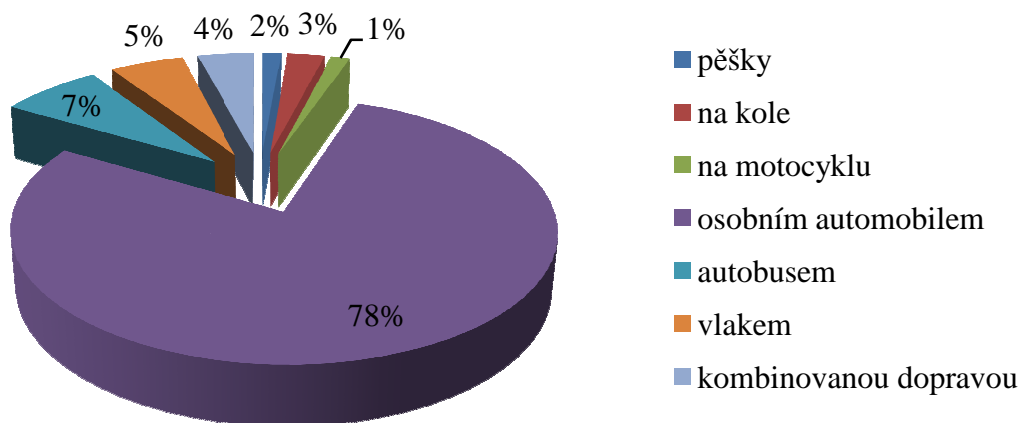
5.1 VYHODNOCENÍ TERÉNNÍHO ŠETŘENÍ

Graf 1: Rozdělení turistů podle toho z jakého kraje ČR přijíždí

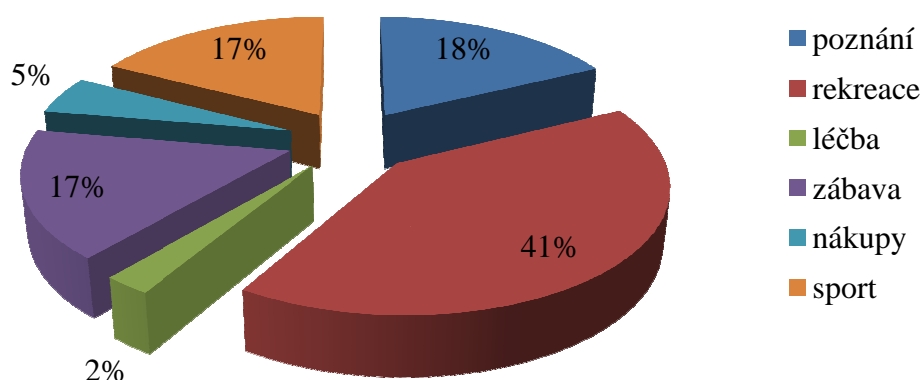
Žďársko navštěvují lidé z různých krajů ČR nejvíce však lidé z Jihomoravského kraje (43 %) a z kraje Vysočina (27 %). Naopak žádný dotazovaný nebyl z Plzeňského (0 %) a Karlovarského kraje (0 %).

Graf 2: Dopravní prostředky, kterým se turisté do oblastí dopravili

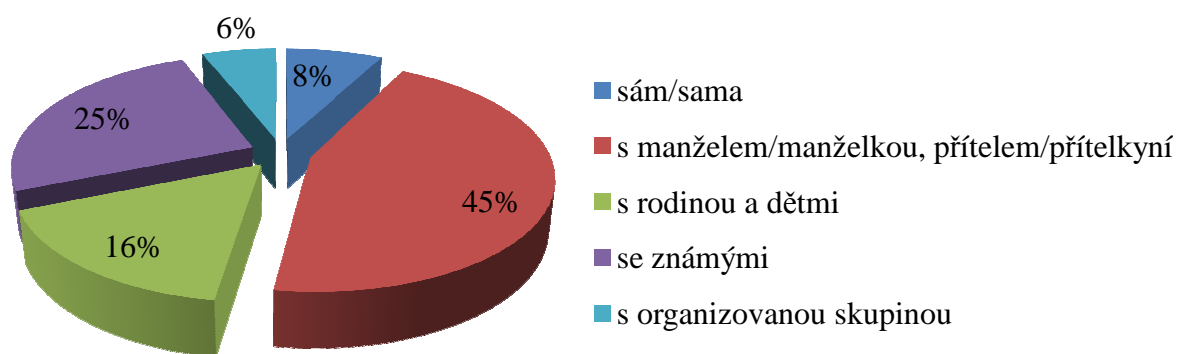
Výrazně převažuje doprava osobním automobilem (78 %).

Graf 3: Účel návštěvy

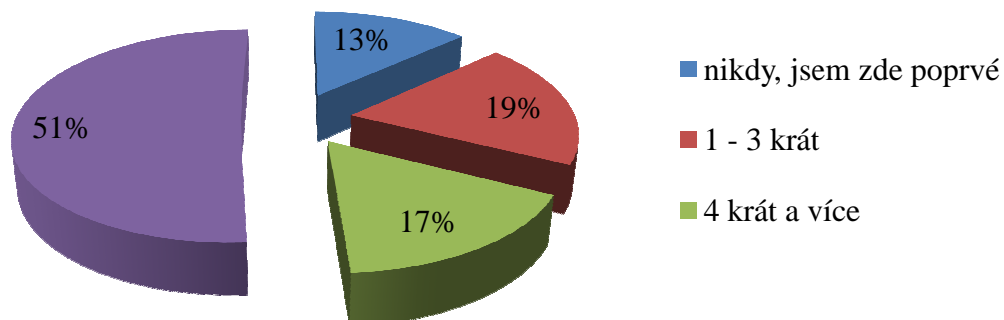
Nejčastějším důvodem návštěvy Žďársko je rekreace (41 %), poté poznání (18 %), zábava a sport (17 %). Je to dáno celou řadou kulturních a přírodních zajímavostí, jako je například CHKO Žďárské vrchy a Zelená Hora ve Žďáře nad Sázavou, na které se nachází kostel sv. Jana Nepomuckého zapsaný v seznamu UNESCO. Žádný návštěvník si nevybral účel návštěvy jiný, proto se v grafu tato možnost nezobrazila.

Graf 4: Doprovod návštěvníků do destinace

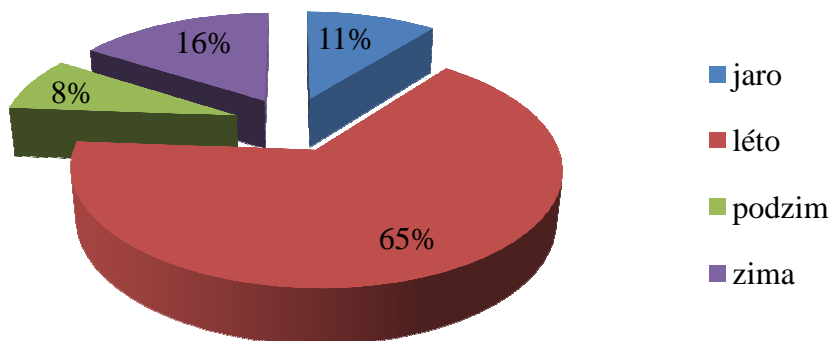
Nejvíce do této oblasti cestují lidé v párech a to buď s manželem/manželkou nebo přítelem/přítečkyní (45 %) a naopak nejméně přijíždí s organizovanou skupinou (6 %).

Graf 5: Četnost dosavadních návštěv

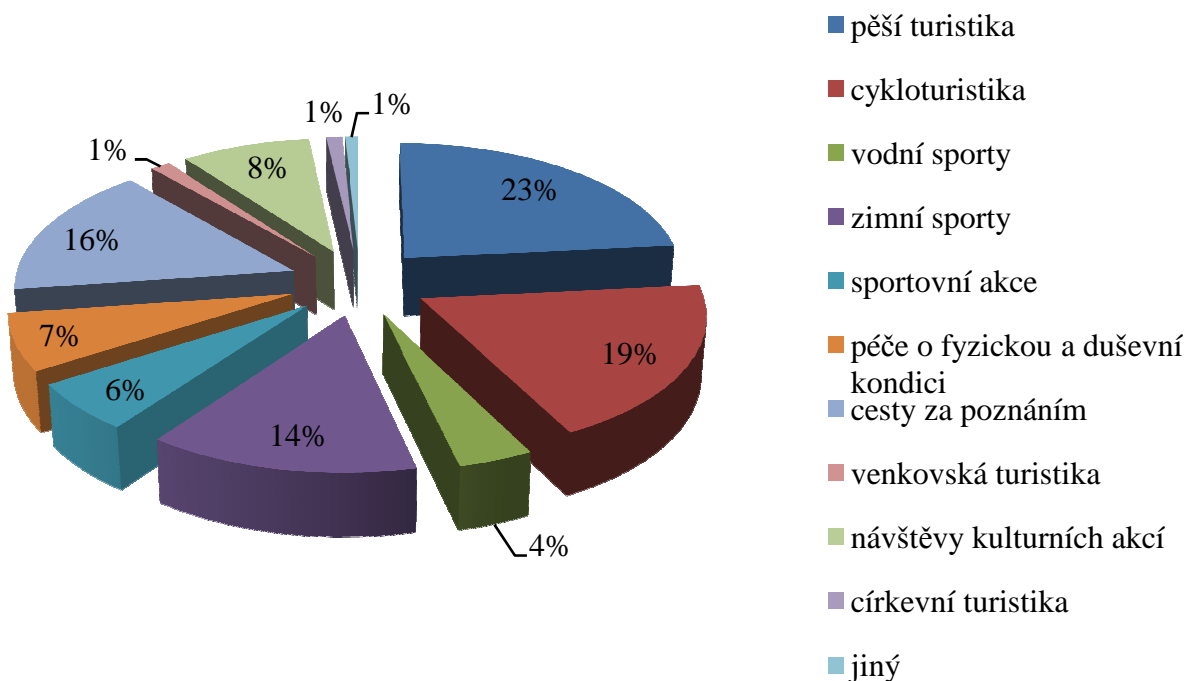
Na tuto otázku nejvíce respondentů odpovědělo, že jezdí do mikroregionu pravidelně (51 %), poté následovala možnost 1-3 krát (19 %), 4 krát a více (17 %) a nejméně respondentů odpovědělo, že zde byli poprvé (13 %).

Graf 6: Roční období, které volí k návštěvě Žďárska

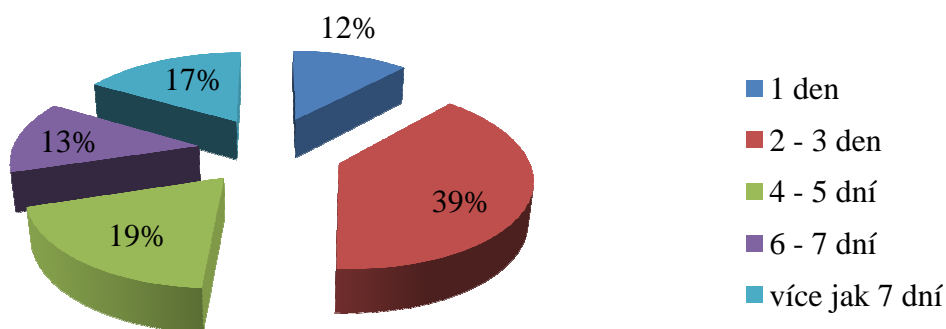
Většina návštěvníků přijíždí v letních měsících (65 %) po té následují zimní měsíce (16%) a nejméně je Žďársko navštěvované v mimosezóně tedy na jaře (11 %) a na podzim (8 %).

Graf 7: Atraktivita, které návštěvníky v této oblasti nejvíce lákají

Nejvíce návštěvníky v této oblasti láká pěší turistika (23 %) za ní následuje cykloturistika (19 %) a cesty za poznáním (16 %). Mezi jiné atraktivita (1 %) respondenti zařadili gurmánskou turistiku, setkání s přáteli a houbaření.

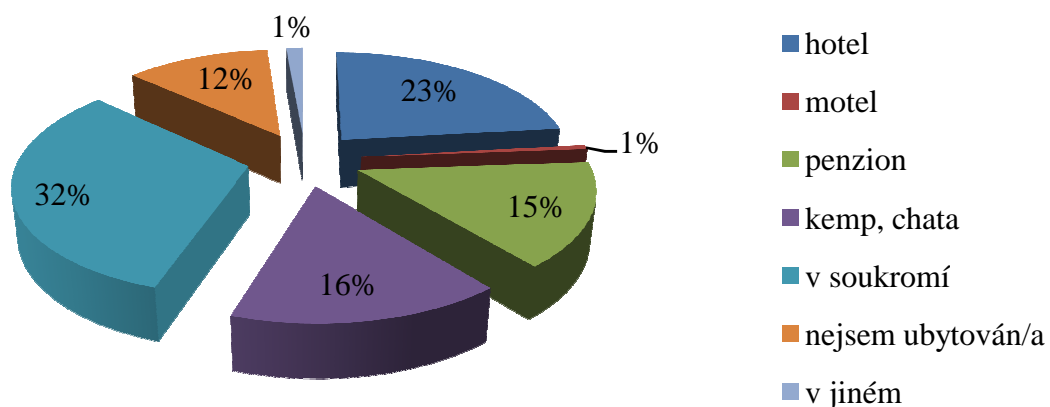
Graf 8: Plánovaná délka pobytu

Převažují krátkodobé pobyty 2-3 denní (39 %), poté 4-5 denní (19 %) a nejméně respondentů odpovědělo, že do této oblasti jezdí na 1 den (12 %).

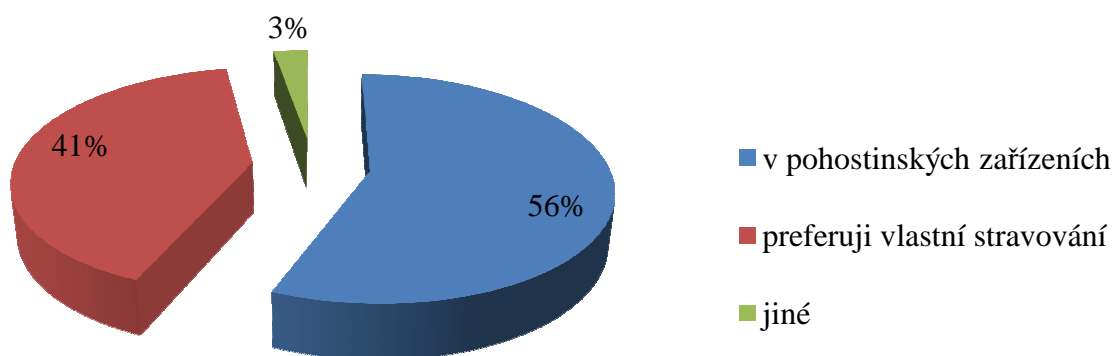

Graf 9: Ubytování návštěvníků

Nejčastěji návštěvníci využívají ubytování v soukromí (32%), na druhém místě hotel (23 %) za ním následuje ubytování v kempu/chatě (16 %) a penzionu (15 %). 12 % dotazovaných odpovědělo, že není ubytováno. Nejméně je využíváno ubytování v motelu a jiných zařízeních.

Graf 10: Stravování návštěvníků

Nadpoloviční většina dotazovaných se stravuje v pohostinských zařízeních (56 %), méně jak polovina preferuje vlastní stravování (41 %) a pouze 3 % dotazovaných dávají přednost jinému stravování, ke kterému uvedli, že volí kombinaci stravování v pohostinských zařízeních a vlastní stravování.

Hodnocení infrastruktury v mikroregionu

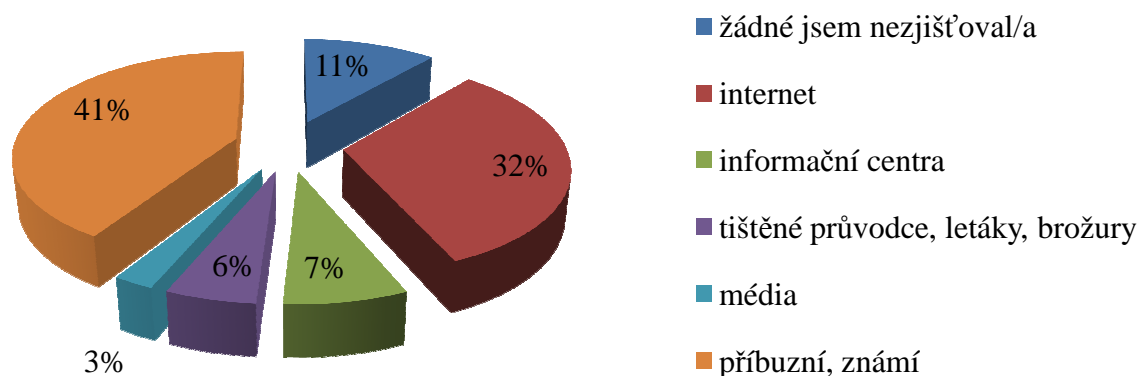
Dotazovaní návštěvníci hodnotili infrastrukturu v pětibodové stupnici (1 – výborná, 2 – velmi dobrá, 3 – dobrá, 4 – dostačující, 5 – nedostačující). U každého hodnocení je uvedeno kolik respondentů právě tak odpovědělo a kolik procent dané odpovědi tvoří.

Tabulka 8: Hodnocení infrastruktury na Žďársku

	výborná		velmi dobrá		dobrá		dostačující		nedostačující	
Rozsah a kvalita ubytovacích služeb	28	19 %	65	43 %	52	34 %	5	3 %	1	1 %
Rozsah a kvalita stravovacích služeb	28	19 %	71	47 %	48	32 %	4	3 %	0	0 %
Rozsah a kvalita dopravních služeb	1	1 %	14	9 %	65	43 %	58	38 %	13	9 %
Společenské, kulturní možnosti	24	16 %	47	31 %	65	43 %	14	9 %	1	1 %
Sportovní možnosti	46	30 %	63	42 %	36	24 %	6	4 %	0	0 %
Nákupní možnosti	4	3 %	24	16 %	54	36 %	54	36 %	15	10 %
Vyžití pro děti	15	10 %	43	28 %	72	48 %	19	13 %	2	1 %
Služby informačních center	11	7 %	40	26 %	69	46 %	26	17 %	5	3 %
Cenová úroveň služeb	10	7 %	41	27 %	91	60 %	9	6 %	0	0 %

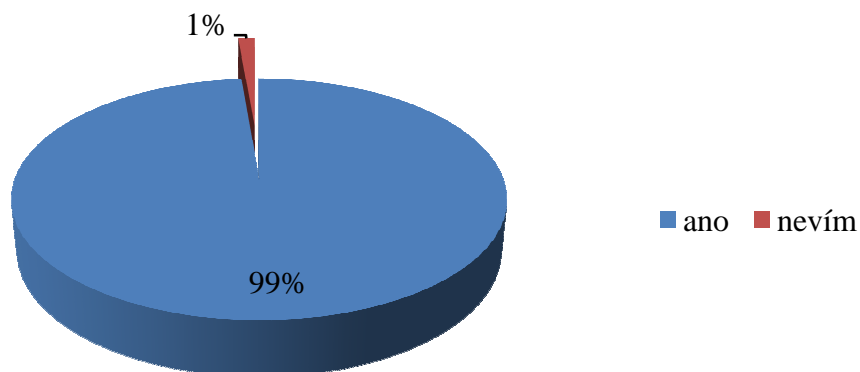
Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Graf 11: Informační zdroje, ze kterých návštěvníci zjišťovali informace

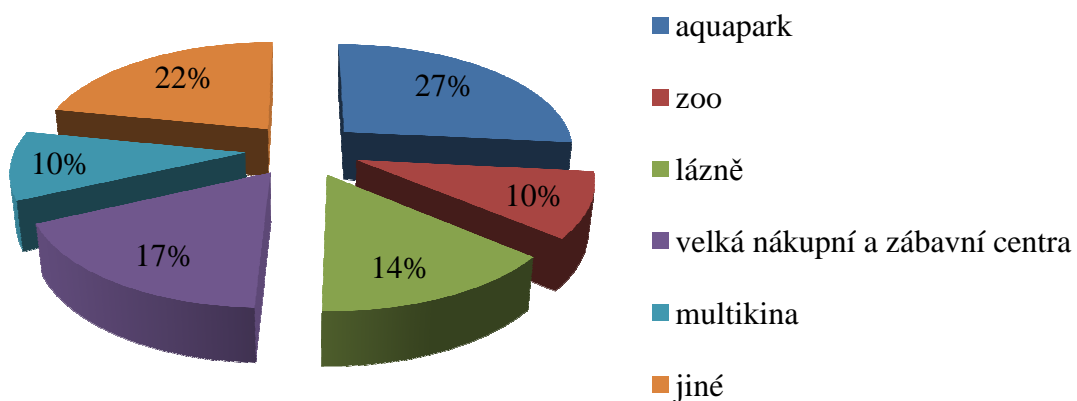
Nejvíce dotazovaných má informace o oblasti od příbuzných či známých (41 %), poté převažují informace hledané prostřednictvím internetu (32 %). 11 % návštěvníků si žádné informace nezjišťovali, nejméně využívanými informačními zdroji jsou média a nevyužívané je informování od cestovních kanceláří a agentur (0 %).

Graf 12: Uvažování o opakované návštěvě

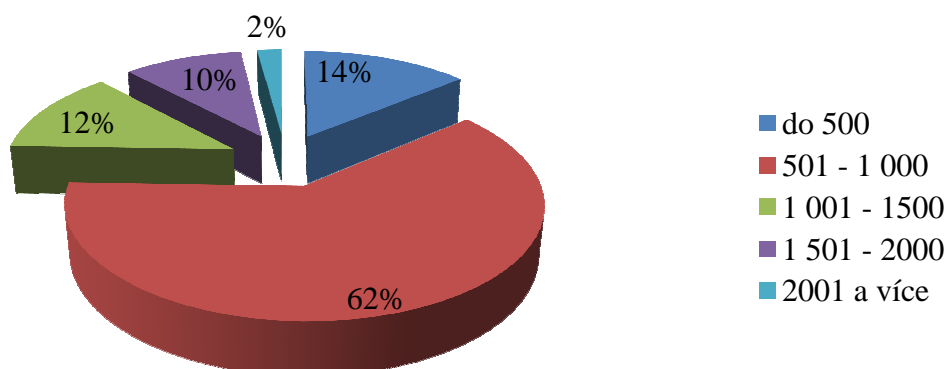
Celých 99 % návštěvníků odpovědělo, že by Žďársko opět navštívili, 1 % nevědělo a nikdo neodpověděl, že by do dané oblasti již nejel.

Graf 13: Co návštěvníci na Žďársku postrádají

Na Žďársku návštěvníkům chybí především aquapark (27 %) za ním následují jiné možnosti než uvedené (22 %), mezi které respondenti nejčastěji zařazovali: sportovní areály, sjezdovky, skatepark, více cyklotras a lepší značení turistický tras. Dále návštěvníkům chybí velká nákupní a zábavní centra (17 %), lázně (14 %) a na posledním místě se shodně umístily multikina (10 %) a zoo (10 %).

Graf 14: Náklady na pobyt návštěvníka v mikroregionu (1 osoba/1 den)

Návštěvníci zde převážně utratí za jeden den mezi 501 – 1000 Kč. Pouze 2 % respondentů odpovědělo, že v této oblasti utratí za svůj pobyt denně nad 2000 Kč.

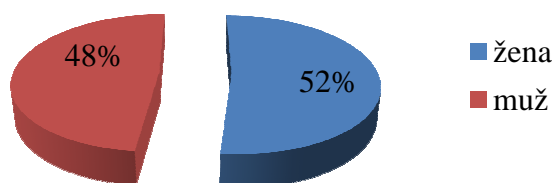
Co se návštěvníkům vybaví, když se řekne Žďársko

Na tuto otevřenou otázku nejvíce lidí odpovědělo, že se jim vybaví: Zelená Hora, Velké Dářko, okolí Třech Studní, CHKO Žďárské vrchy a krásná čistá příroda a svěží vzduch.

Co zde návštěvníky nejvíce zaujalo a doporučili by to svým známým

Zde se odpovědi velmi podobaly odpovědím v předchozí otázce, návštěvníci Žďárska by svým známým doporučili navštívit Zelenou Horu a CHKO Žďárské vrchy, vyzkoušet zde cykloturistiku a v zimních měsících si projet některé z krásně upravených běžeckých tratí kolem obce Tři Studně.

Graf 15: Pohlaví návštěvníků

Mezi respondenty bylo více mužů (52 %) než žen (48 %), ale pouze jen o 4 %.

Graf 16: Věková kategorie návštěvníků

(graf viz příloha)

Graf 17: Nejvyšší dosažené vzdělání návštěvníků

(graf viz příloha)

Graf 18: Počet obyvatel místa trvalého bydliště návštěvníků

(graf viz příloha)

5.2 PROFIL NÁVŠTĚVNÍKA

Na základě získaných dat z dotazníkového šetření byl sestaven profil návštěvníka destinace.

Návštěvníkem Žďársko je muž do 25 let z Jihomoravského kraje, který se do oblasti dopravil osobním automobilem. Na Žďársko jezdí pravidelně především s partnerem (s manželem/manželkou, přítelem/přítečkou) v letních měsících a to na krátkodobé pobyty (2 – 3 dny). Přijíždí za účelem rekreace a nejvíce ho v této oblasti láká pěší turistika a cykloturistika. Naopak zde postrádá aquapark. Ubytovává se v soukromí a stravuje se v pohostinských zařízeních. Návštěvník Žďársko získává informace o této oblasti od příbuzných či známých a z internetu. Za pobyt v této oblasti utratí za jeden den 501 – 1.000 Kč.

5.3 VYHODNOCENÍ HYPOTÉZ

1. Hypotéza „Na Žďársko jezdí především lidé z Jihomoravského kraje.“ byla na základě dotazníkového šetření potvrzena. Ze 151 respondentů jich 65 odpovědělo, že přijíždí právě z Jihomoravského kraje, což tvořilo 43 %. Pro návštěvníky z Jihomoravského kraje je Žďársko ideální v mnoha směrech.

A to například díky dobré dopravní dostupnosti, výborným podmínkám pro letní i zimní turistiku a dá se říci, že i nízké úrovni cen.

2. Hypotéza „Lidé cestují do této oblasti nejvíce v zimních měsících.“ byla vyvrácena, protože bylo zjištěno, že nejvíce lidí navštěvuje tuto oblast v letních měsících. A to především díky sportovním a rekreačním možnostem (např. rekreace u vodních ploch, cykloturistika, pěší turistika), ale také kvůli návštěvě kulturních památek, které mají přes zimní měsíce většinou objekty uzavřené.
3. Hypotéza „Nejvíce návštěvníků Žďárska se ubytovává v hromadném ubytovacím zařízení kategorie hotel.“ byla vyvrácena. Bylo zjištěno, že v této oblasti se nejvíce návštěvníků ubytovává v soukromí. Lidé pravděpodobně raději volí přátelskou atmosféru a levnější ubytování, kterou jim může nabídnout právě ubytování v soukromí.

6. SYNTÉZA POZNATKŮ, NÁVRHY A INOVACE

6.1 SYNTÉZA POZNATKŮ

Veškeré poznatky vychází z vlastního dotazníkového šetření.

Mikroregion Žďársko je pro návštěvníky atraktivní v letních i zimních měsících. Návštěvníci do této oblasti jezdí především díky výborným přírodním podmínkám, pro nejrůznější sportovní vyžití, dále také za kulturu, poznáním a rekreací.

Z výsledků dotazníkového šetření bylo zjištěno, že **ubytování a stravování** se na Žďársku nachází na velmi dobré úrovni. Návštěvníci jsou spokojeni s rozsahem ubytovacích a stravovacích kapacit i s kvalitou poskytovaných služeb. Nachází se zde možnosti ubytování v kempech, chatách, v soukromí, penzionech až po ubytování v hotelech různých kategorií. Úroveň cen služeb většina návštěvníků označila za dobrou.

Rozsah a kvalita dopravních služeb byla respondenty označena především za dobrou či dostačující. Většina z respondentů, ale služeb veřejné hromadné dopravy nevyužívá a volí raději pohodlnější dopravu vlastním automobilem.

Nákupní možnosti respondenti v průběhu dotazníkového šetření, které probíhalo v období září – listopad 2010, shledali dostačující či dobré. V prosinci 2010 byl ve Žďáře nad Sázavou vybudován Nákupní park Žďár nad Sázavou, kde se v současné době nachází 10 obchodních jednotek. Lze předpokládat, že kdyby dotazníkové šetření probíhalo po otevření tohoto Nákupního parku, více respondentů by označilo nákupní možnosti na Žďársku za velmi dobré či výborné.

Společenské a kulturní možnosti, jsou díky nejrůznějším akcím různého charakteru nejčastěji označeny za dobré či velmi dobré. Přímo ve Žďáře nad Sázavou se konají

festivaly mezinárodního charakteru, které lákají nejen návštěvníky z blízkého okolí, ale také mezinárodní klientelu.

Nejlépe hodnoceny byly v této oblasti **sportovní možnosti**, pro které má Žďársko opravdu výborné podmínky. Je zde možné provozování zimních sportů (běžky), tak i letních (vodní sporty) a i v mezisezóně má Žďársko, ohledně sportovních možností, co nabídnout (cykloturistika, pěší turistika).

Také **vyžití pro děti** bylo respondenty nejčastěji označeno za dobré a velmi dobré. V oblasti se nachází mnoho pěších i cyklistických tras, které patří mezi lehké a zvládnou je i děti. Také vodní plochy mají většinou pozvolný vstup do vody ideální pro děti. Na Žďársku a v jeho okolí se nachází mnoho lákadel pro děti (např. Ráj pro děti – Expres vagón v Polničce, v okolí to je Strašidelný zámek nebo Westernové městečko Šiklův mlýn u Zvole nad Pernštejnem). Ubytovací i stravovací zařízení se v poslední době velmi často přizpůsobují dětem a to dětskými koutky, dětskými jídlly i stoličkami a příbory pro děti.

Služby informačních center návštěvníci shledávají dobrými, i když z dotazníkového šetření bylo zjištěno, že dávají přednost vyhledávání informací o daném místě na internetu nebo od příbuzných či známých.

6.2 NÁVRHY A INOVACE

Návštěvníci jezdí na Žďársko především kvůli sportovnímu vyžití, proto návrhy jsou směřovány spíše do této oblasti:

První návrh – aquapark

Z dotazníkového šetření bylo zjištěno, že návštěvníkům na Žďársku nejvíce chybí **aquapark**. Krytý plavecký bazén je přímo ve Žďáře nad Sázavou, ale je již zastaralý a postrádá prvky, které návštěvníky nejvíce lákají, mezi něž např. patří tobogány, vířivky. Dále se v oblasti nachází menší bazény přímo v hotelech pro hotelové hosty,

ale i pro veřejnost po objednání. Tyto bazény jsou ovšem mnohem menší a neuspokojují současné potřeby návštěvníků.

Návrh na zlepšení:

- Vybudování aquaparku v oblasti Pilské nádrže nebo rekonstrukce a rozšíření o tobogány, vířivky a další prvky krytý plavecký bazén ve Žďáře nad Sázavou.

Po konzultaci na Městském úřadě ve Žďáře nad Sázavou bylo zjištěno, že se již tyto návrhy v městské radě projednávaly. První návrh byl bohužel zamítnut, druhý návrh se stále projednává. Město na něj v současné době nemá dostatek finančních prostředků, ale čeká, zda nedostane na tento projekt dotaci.

Druhý návrh – cyklistická stezka kolem betonových soch od M. Olšiaka

Novou atraktivitu na Žďársku tvoří betonové sochy od současného umělce M. Olšiaka. Nyní jich v této oblasti nalezneme osm. Betonové sochy jsou většinou vystaveny nedaleko cyklistických tras, a proto mnozí návštěvníci, kteří o této atraktivitě ví, sjedou z trasy, aby si sochu mohli prohlédnout.

Návrh na zlepšení:

- Příprava **cyklotrasy**, díky níž by návštěvníci mohli spatřit všechny vybudované sochy na Žďársku.

Cyklotrasa by mohla být částečně dotována z fondu města Žďáru nad Sázavou, ale z většiny by měla být pokryta dotacemi.

Třetí návrh – vybudování skateparku

Do této oblasti jezdí především mladí lidé ve věku do 25 let, kteří mají odlišné požadavky na služby v mikroregionu než ostatní návštěvníci. Z výsledků dotazníkového šetření vyplynulo, že tomuto segmentu návštěvníků zde chybí **skatepark**.

Návrh na zlepšení:

- Vybudování skateparku nejlépe u sportovního areálu na Bouchalkách ve Žďáře nad Sázavou, kde dříve malá rampa pro nadšence tohoto sportu byla.

I tento návrh byl již dříve na městské radě projednáván a v současné době je ve fázi plánování a čekání na dotace. Město nemá dostatek finančních prostředků pro vybudování skateparku.

Čtvrtý návrh – informační letáky a brožury s běžeckými tratěmi

Velmi oblíbeným zimním sportem na Žďársku je běh na lyžích. Existují však pouze jedny internetové stránky, na kterých nalezneme pouze mapu běžeckých tratí v této oblasti. Také značení tratí je na některých úsecích nedostatečné.

Návrh na zlepšení:

- Informační materiály s běžeckými tratěmi, které by byly k dispozici v informačních centrech a dalších zařízeních včetně ubytovacích a stravovacích.
- Lepší značení běžeckých tratí v této oblasti.
- Na internetových stránkách o lyžování na Žďársku uvádět aktuální informace důležité právě pro tento sport (aktuální počasí, zda rolba vyjela stopu či nikoliv, případně, kde jsou tratě rolbou vyjeté), také možnosti občerstvení na trasách, obtížnost a délka tras a další informace.

Informační materiály by byly dotovány z rozpočtu města Žďáru nad Sázavou a také z Evropského fondu regionálního rozvoje, které by se na jejich výrobě podílelo.

7. MARKETINGOVÝ MIX

7.1 Z POHLEDU PRODUCENTA „4P“

7.1.1 Produkt

Z dotazníkového šetření bylo zjištěno, že Žďársko je především navštěvováno mladými lidmi do 25 let a poté rodinami s dětmi. Proto byly vytvořeny dva produktové balíčky zaměřené především na tyto dva segmenty. Produktové balíčky návštěvníkům představují nejvýznamnější atraktivity tohoto mikroregionu a jeho blízkého okolí. Dále se snaží uspokojit v co nejvyšší míře jejich přání a požadavky. Oba balíčky v sobě zahrnují poznávání kulturně-historických atraktivit i sportovní vyžití (především cykloturistiku, pěší turistiku) a skládají se z ubytování a doplňkových služeb. Předpokládá se, že dopravu si návštěvníci zajistí individuálně. Balíčky jsou zejména sestavovány pro letní sezónu tedy od května do září.

Produktový balíček pro rodiny s dětmi:

1. den:

Příjezd v odpoledních hodinách do hotelu rodinného typu Tálský mlýn ve Žďáře nad Sázavou, kde budou návštěvníci ubytováni. Hotel je zasazen v klidném prostředí příměstské rekreační oblasti a leží u Pílské nádrže, která je obklopena lesem CHKO Žďárské vrchy. Předpokládá se, že návštěvník bude svůj pobyt vyplňovat poznáváním okolí, proto se doporučuje k ubytování zaplatit v hotelu polopenzi. Odpolední program je tento den individuální.

Doporučení pro odpolední program:

- prohlídka města Žďáru nad Sázavou (zde především návštěva kostela sv. Jana Nepomuckého na Zelené Hoře a zámku, kde se v budově prelatury nachází Muzeum knihy)
- rekreace u Pílské nádrže

2. den:

Po snídani odjezd do *Westernového městečka Šiklův mlýn* u Zvole nad Pernštejnem. Nachází se zde rodeo aréna, vlastní městečko s bankou, nočními podniky, stanicí šerifa, ale také kostelík se hřbitovem, řada stylových restaurací a barů a nesmí samozřejmě chybět ani indiánská vesnička. Každý si zde může vyzkoušet rýžování zlata, střelbu z luku, jízdu na divokém býku nebo se naučit některý z westernových tanců.

Je zde také možnost vypůjčit si v kostymérně některý z dobových kostýmů nebo projížďka Union Pacifikem, který městečkem projíždí. Vedle městečka se také nachází mini zoo, kde jsou typická zvířata pro divoký západ. Návrat ve večerních hodinách do hotelu Tálský mlýn a po té večere v hotelu.

3. den:

Po snídani je naplánován *cyklistický výlet*. Trasa je nenáročná, aby ji zvládly i menší děti. Od hotelu se vyráží po cyklistické stezce podél Pilské nádrže do obce Polnička. Ihned za obcí se nachází „*Ráj pro děti*“ *neboli Salon Expres Vagon*. Občerstvení je možné ve vyhledávané výletní restauraci, která je zřízena ve skutečném vagónu. Děti se zde mohou svézt vláčkem, prohlédnout mini nádražíčko nebo „*Ráj zvířátek*“, kde se nachází roztomilá prasátka a voliéry s ptáky. Dále se mohou vydovádet ve skákacím hradu, na čtyřkolkách nebo se zúčastnit některé z akcí, které jsou zde pořádány především v letních měsících. Při zpáteční cestě je možné dojet k betonovému sousoší od M. Olšiaka představující Hraniční kámen, vedle kterého z jedné strany stojí orlice a z druhé strany lev, symbolizující Čechy a Moravu. Po návratu do hotelu následuje individuální program. Místo tradiční večere se doporučuje venkovní grilování a pro děti táborák s opékáním špekáčků.

Po realizaci návrhů by bylo možné za nepříznivého počasí využít koupání v nově vybudovaném aquaparku, kde by se nacházela řada tobogánů, vířivek a dalších vodních atrakcí a zajistí i odpočinková a relaxační zóna.

4. den:

Po snídani ukončení pobytu v hotelu Tálský mlýn a návrat do místa bydliště přes Dolní Rožínku, kde se nachází *Strašidelný zámek DRAXMOOR*. Zámek je vystaven v bývalé budově zámecké sýpky. Zámekem návštěvníky nejdříve provede čarodějnice v 3D kině a poté si samotný zámek se všemi strašidelnými exponáty a zvuky mohou projít sami. Na konci prohlídky je možné navštívit stylovou krčmu, pohádkové tržiště, kde si především malí návštěvníci mohou vybrat některý z čarovných lektvarů nebo vyzkoušet dětský koutek.

Produktový balíček: Putování po Žďárských vrších

Tento balíček je určen především mladým nebo fyzicky zdatným návštěvníkům, kteří mají chuť poznávat jak přírodní, tak i kulturní atraktivity, které se v daném mikroregionu nebo v jeho těsném okolí nacházejí.

1. Den:

V odpoledních hodinách příjezd a ubytování v hotelu U Loubů na Třech Studních, kde bude stravování také probíhat formou polopenze. Hotel se nachází v krásné rekreační oblasti Žďárských vrchů známé především výbornými podmínkami pro sportovní vyžití. První den je po ubytování individuální program a večer večeře v hotelu U Loubů.

Doporučení pro odpolední program:

- prohlídka Třech Studní (studánek Barborky a Vitulky, jimiž se významný skladatel Bohuslav Martinů nechal inspirovat pro napsání hudby ke skladbě Otvírání studánek; betonová socha sovy, která je dílem současného umělce M. Olšiaka; prohlídka Minigalerie Svatošova nakladatelství, které se nachází na kuriózním nejmenším náměstí v České republice na „Náměstí EU“)
- rekreace u rybníka Sykovec nebo Medlov
- využití některých ze sportovních zařízení hotelu U Loubů (volejbalové hřiště, krytý bazén s atrakcemi či fitness)
- lanové centrum u penzionu Pegas

2. den

Po snídani následuje *cyklistický výlet* podle cyklotrasy: ***Kolem nejvyšších vrcholů Žďárských vrchů k pramenům Svratky a Fryšávky***. Tato trasa patří k náročným a je již popsána v situační analýze s podnadpisem *cykloturistika*. Ze Třech Studní je pouze nutné dojet do Žďáru nad Sázavou, kde cyklotrasa začíná. Cestou je možné si prohlédnout zatopený vápenný lom, bunkr či zbytek pralesa pod Žákovou horou.

Po vyznačení navržené cyklotrasy by se dala zmíněná cyklotrasa zaměnit za cyklotrasu *Kolem betonových soch od M. Olšiaka*. Délka trasy je necelých 50 km a začíná přímo na Třech Studních v Osadě Yukon u sochy sovy.

Po této cestě je doporučena:

- rekreace u rybníků Sykovec či Medlov
- využití krytého bazénu v hotelu U Loubů

3. den

Po snídani se tentokrát vyráží za ***kulturně – historickými a technickými atraktivitami***. Nejdříve se jede do vesnice Nedvědice a odtud se pokračuje pěšky na majestátní ***hrad Pernštejn***. Pod hradem se nachází hradní restaurace, kde je možné se po prohlídce občerstvit. Dále se pokračuje na ***rozhlednu Karasín***, která se nachází u Bystřice nad Pernštejnem a po té do Žďáru nad Sázavou navštívit ***kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře***. Dále je možná prohlídka areálu zámku či navštívení zámecké kavárny. A poté návrat na Tři Studně. (Pokud by byl tento balíček prodán v červenci či srpnu je zde možnost místo večere v hotelu grilování v altánku u hotelu U Loubů, kde se večer promítá i letní kino.)

4. den

Po snídani se tentokrát jde ***pěší túra na Devět skal***, které jsou nedaleko Třech Studní a na jejichž vrcholcích je možnost krásného výhledu na okolní krajinu. Po návratu do hotelu U Loubů následuje odjezd do místa bydliště.

7.1.2 Cena

Cena je tvořena pouze orientačně. Je tvořena cenami, které jsou brány z internetových stránek hotelů a kulturních zařízení. Součástí balíčku není doprava. V tabulce jsou uvedeny ceny, které dostane návštěvník, pokud si bude kupovat jednotlivé služby sám na místě.

Kalkulace produktových balíčků

1. Produktový balíček: Putování po Žďárských vrších

Tabulka 9: Kalkulace balíčku pro 2 dospělé osoby a 2 děti.

<i>Ubytování v Hotelu Tálský mlýn (3 noci)</i>	
4 osoby na pokoji	3 x 1 000 = 3.000,-
<i>Stravování v Hotelu Tálský mlýn (polopenze pro 4 osoby)</i>	
3 x polopenze pro 4 osoby (snídaně, večeře)	(220 x 4) x 3 = 2.640,-
<i>Vstupné do kostela sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře</i>	
Rodinné vstupné (2 dospělí + max 3)	210,-
<i>Vstupné do Muzea knihy</i>	
Rodinné vstupné (2 dospělí + max 2 děti)	80,-
<i>Vstupné do Westernového městečka Šiklův mlýn</i>	
Rodinné vstupné (2 dospělí + max 2 děti)	432,-
<i>Strašidelný zámek DRAXMOOR</i>	
Rodinné vstupné (2 dospělí + max 2 děti)	380,-

Zdroj: autorka (2010)

Celková cena pro rodinu se dvěma dětmi tedy činní: **6.742,- Kč.**

2. Produktový balíček: Putování po Žďárských vrších

Tabulka 10: Kalkulace pro jednu dospělou osobu.

Ubytování v hotelu U Loubů s polopenzí	
Dospělí	3 x 620 = 1.860,-
Vstupné na hrad Pernštejn	
Dospělí	90,- (základní trasa A)
Vstupné na rozhlednu Kárasín	
Dospělí	5,-
Vstupné do kostela sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře	
Dospělí	80,-

Zdroj: autorka (2010)

Celková cena pro jednoho dospělého činní: **2.035,-**

Samozřejmě cena balíčků od cestovní kanceláře bude odlišná, neboť ceny uvedených služeb budou pro cestovní kancelář nižší, než kdyby si je kupoval návštěvník jednotlivě na místě. Nejvyšší položku v celkové ceně balíčků bude tvořit ubytování a stravování a to až z 80 – 90 %. U prvního balíčku také nezanedbatelnou částku tvoří zábavní areály (DRAXMOOR a Westernové městečko Šiklův mlýn). A u druhého balíčku je to vstupné do historických objektů (hrad Pernštejn a kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře). Určitou část ceny tvoří také marže cestovní kanceláře.

7.1.3 Umístění na trhu

Z dotazníkového šetření bylo zjištěno, že nejvíce informací turisté získávají z internetu nebo od příbuzných či známých. Proto produktové balíčky budou uveřejněny na webových stránkách hotelů a dále v informačních centrech ve Žďáře nad Sázavou (v informačním centru na Městské radnici a v informačním centru na zámku)

a samozřejmě na stránkách cestovní kanceláře Atis, která se specializuje na cestovní ruch a bude balíček prodávat.

7.1.4 Propagace

Produktový balíček by měl být nabízen v rámci celého mikroregionu případně i v mikroregionech sousedících se Žďárskem a to prostřednictvím letáků s konkrétním popisem těchto balíčků v informačních centrech především v letních měsících. Dále by nabídka produktových balíčků měla být uveřejněna na webových stránkách města Žďáru nad Sázavou. Také se předpokládá, že by balíček mohl být nabízen v letní sezóně i v regionálním tisku a katalogu CK, která balíček bude prodávat.

7.2 Z POHLEDU ZÁKAZNÍKA „4C“

Aby byl marketingový mix dobře používán, je nutné se na produkt dívat ze dvou pohledů, jedním z nich je již zmiňovaný pohled ze strany prodávajícího a druhým je pohled ze strany zákazníka:

- z produktu se stane hodnota pro zákazníka
- z ceny zákaznickova vydání (náklady)
- z umístění na trhu vznikne pohodlí pro zákazníka
- z propagace se stane komunikace se zákazníkem

7.2.1 Hodnota z hlediska zákazníka

Hodnota pro zákazníka je ve skutečnosti to, co od produktu zákazník dostává. Hodnota nebo jinak řečeno užitek, je tedy subjektivní (individuální) pocit uspokojení návštěvníka, který plyne ze statků a služeb, jež jsou v dané destinaci (nebo v rámci produktového balíčku) spotřebovány.

Zmiňované produktové balíčky jsou navrženy pro ty segmenty zákazníků, kteří patří v tomto mikroregionu mezi nejčastější návštěvníky. Jsou to tedy rodiny s dětmi a především mladí lidé.

7.2.2 Náklady pro zákazníka

Do nákladů pro zákazníka patří především koupě produktového balíčku. Ale nesmí být opomenuty další náklady, které návštěvník před, během a po svém pobytu na Žďársku vynaloží.

Zde jsou uvedeny možné náklady vztahující se k prvnímu balíčku, který je zaměřen na rodiny s dětmi:

- Náklady vynaložené před a na cestě:
  - náklady vynaložené na získávání informací o mikroregionu a okolí například koupí tištěných průvodců, brožur, knih, CD či DVD průvodců
  - náklady na pohonné hmoty do osobního automobilu (protože si každý dopravu zajišťuje vlastní); v současné době se moc nepředpokládá, že by návštěvníci, kteří si zakoupí takovýto produktový balíček, využívali jiné prostředky než vlastní, ale i kdyby ano tak musí vynaložit finanční prostředky na nákup např. jízdenek, místenek, lístků na veřejnou dopravu, atd.
  - náklady na občerstvení během cesty

- Náklady vynaložené během pobytu:
  - náklady na stravování během dne, neboť v hotelu je pouze polopenze (snídaně, večeře)
  - náklady na pohonné hmoty do osobního automobilu popř. náklady vynaložené na dopravní ceniny ve veřejné dopravě při přejíždění do místa určeného programem

- náklady na suvenýry, popřípadě další aktivity (např. ve Westernovém Městečku Šiklův mlýn: jízdenky na projížďku Union Pacifikem, vyzkoušení si střelby z luku, rýžování zlata, jízdu na divokém býku či zapůjčení dobového kostýmu a mnohé další; v Salon Expres Vagonu: nákup jízdenek na projížďku vláčkem, projížďka na čtyřkolkách, skákací hrad atd.; ve Strašidelném zámku DRAXMOOR: vstup do skákacího hradu, nákup čarovných lektvarů)

➤ Náklady po ukončení pobytu:

- opět náklady na dopravu při zpáteční cestě
- náklady na občerstvení při zpáteční cestě
- náklady např. na vyvolání fotografií, či vytvoření nejrůznějších fotoknih z dovolené

Možné náklady vztahující se ke druhému produktovému balíčku, který je zaměřen pro mladé a fyzicky zdatné jedince naší populace:

➤ Náklady vynaložené před cestou a během cesty:

- náklady na tištěné průvodce, mapy a další materiály k dané destinaci
- náklady na občerstvení během cesty
- náklady na pohonné hmoty či jízdenky do veřejné dopravy při přepravě do oblasti

➤ Náklady vynaložené během pobytu:

- náklady na stravování během dne, protože v produktovém balíčku je zahrnuta pouze polopenze (snídaně, večeře)
- náklady na suvenýry

➤ Náklady po ukončení pobytu:

- náklady např. na vyvolání fotografií, vytvoření fotoknih

Cenově náročnější je první produktový balíček, neboť samotný vstup do zábavních areálů nepatří zrovna k nejlevnějším atrakcím a i uvnitř areálů je mnoho zpoplatněných lákadel, které především děti vyžadují vyzkoušet či zakoupit. Určité slevy jsou zde zastoupeny v rodinném vstupném a to jak do Westernového Městečka u Zvole nad Pernštejnem, tak i do Strašidelného zámku v Dolní Rožínce.

Druhý balíček není cenově tak náročný jako ten první, i když některým návštěvníkům může připadat vstupné na hrad Pernštejn či do památky UNESCO poměrně vysoké.

Proto jsou produktové balíčky nabízeny především střední vrstvě obyvatelstva.

7.2.3 Pohodlí

Do pohodlí je možné zařadit už způsob nákupu produktového balíčku. V současné době je jistě preferován nákup přes internet, kde si zákazník vybere z mnoha nabídek tu, která mu nejvíce vyhovuje.

Dále je důležité, aby se návštěvníci cítili dobře v ubytovacích zařízeních, kde plánují svůj pobyt. Samozřejmě by jim měli být poskytnuty služby, které si zaplatili v dostatečné kvalitě.

V prvním balíčku jsou klienti ubytováni v Hotelu Tálský mlýn, v okrajové části Žďáru nad Sázavou u Pílské nádrže. Vedení hotelu zde bere ohled na děti, je možné si zde zapůjčit dětské židličky, postýlku a děti si mohou vybrat i z menu, které je určeno přímo pro ně. Absencí je zde chybějící dětský koutek.

Dále je hotel uzpůsoben pro návštěvníky – cyklisty, proto se u hotelu nachází stojánky na kola a ubytovaní hosté mohou využít úschovny kol.

V dalším balíčku jsou návštěvníci ubytováni v Hotelu U Loubů, v klidném prostředí obce Tři Studně. I tento hotel je zařízen na návštěvníky - cyklisty. Jsou zde stojánky na kola hned vedle prosklené letní terasy, takže každý může mít své kolo pod dozorem.

Dále je zde pro ubytované hosty k dispozici úschovna kol a na recepci je možné si zakoupit mapy s cyklistickými trasami. Ubytování hosté mohou využít se slevou krytý bazén nebo fitness.

7.2.4 **Komunikace**

Komunikace se zákazníkem zde bude zprostředkována cestovní kanceláří Atis, která se se zákazníkem může při nákupu produktu setkat osobně a tak mu předat veškeré potřebné informace. Možná je komunikace také přes internet, kde budou zákazníkovi poslány informace e-mailem.

Dále je komunikace zabezpečena po příjezdu návštěvníků do místa ubytování, kde je možné získat potřebné informace přímo v ubytovacím zařízení nebo v informačních centrech ve městě Žďáru nad Sázavou a v informačních centrech v okolních mikroregionech, kterými jsou např. Informační centrum v Bystřici nad Pernštejnem, Informační centrum v Novém Městě na Moravě a další. Ve Žďáře se nachází na náměstí Republiky Informační a turistické centrum, které je otevřeno celoročně, každý den kromě neděle a také Informační a turistické centrum na Zámku, které působí pouze sezónně a je v té době otevřené také každý den kromě neděle.

8. ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo provedení analýzy druhů a forem cestovního ruchu v oblasti Žďársko. Především zjistit, které druhy a formy se v dané oblasti vyskytují a na základě zjištěných údajů navrhnout určitá opatření a inovace, která by vedla ke zvýšení atraktivnosti destinace.

Jednou z fází práce bylo terénní šetření, které probíhalo formou dotazování. Získané informace z dotazníků byly zpracovány a poté vyhodnoceny. Na základě těchto výsledků bylo možné stanovit profil návštěvníka a potvrdit či vyvrátit stanovené hypotézy.

Návštěvníkem Žďárska je muž do 25 let z Jihomoravského kraje, který na Žďársko jezdí pravidelně především s partnerem (manželkou, přítelkyní). Dává přednost letním měsícům a krátkodobým pobytům. Přijíždí za účelem rekreace a nejvíce ho v této oblasti láká pěší turistika a cykloturistika.

První hypotéza, ve které stojí, že „Na Žďársko jezdí především lidé z Jihomoravského kraje.“ byla na základě dotazníkového šetření potvrzena. Pro návštěvníky z Jihomoravského kraje je Žďársko ideální v mnoha směrech. A to například díky dobré dopravní dostupnosti, výborným podmínkám pro letní i zimní turistiku a dá se říci, že i poměrně nízké úrovni cen.

Druhá hypotéza „Lidé cestují do této oblasti nejvíce v zimních měsících.“ byla vyvrácena, protože bylo zjištěno, že nejvíce turistů navštěvuje tuto oblast v letních měsících. A to především díky sportovním a rekreačním možnostem (např. rekreace u vodních ploch, cykloturistika, pěší turistika), ale také kvůli návštěvě kulturních památek, které jsou přes zimní měsíce většinou uzavřené.

Další fází práce byla tvorba situační analýzy, podle které byla vymezena oblast Žďársko a formy a druhy nacházející se v této oblasti. Následovalo zhodnocení situace a tvorba návrhů, které by mohly vést ke zvýšení návštěvnosti v mikroregionu.

Jedním z návrhů bylo vybudování aquaparku, protože na Žďársku se nachází pouze jeden plavecký bazén a to ve Žďáře nad Sázavou, ale je již zastaralý a postrádá prvky, které návštěvníky nejvíce lákají, mezi něž patří např. tobogány, vířivky. Dále se v oblasti nachází menší bazény přímo v hotelech pro hotelové hosty, které jsou však malé a neuspokojují současné potřeby návštěvníků. Jelikož město nemá dostatek finančních prostředků pro vybudování nového aquaparku, rozumnější by byla rekonstrukce, rozšíření a doplnění o některé již zmiňované prvky stávající krytý plavecký bazén.

Dalším návrhem bylo vyznačení cyklotrasy kolem nově vybudovaných soch od současného umělce M. Olšiaka. Betonové sochy jsou většinou vystaveny nedaleko cyklistických tras, a proto mnozí návštěvníci, kteří o této atraktivitě ví, sjedou z trasy, aby si sochu mohli prohlédnout. Sochy jsou v současné době pro turisty něco nového, zajímavého a do jisté míry v sobě ukrývají potenciál cestovního ruchu.

Mezi poslední části práce patřil po návrzích a inovacích návrh produktových balíčků. Na základě zjištěných informací byly vytvořeny dva produktové balíčky. První produktový balíček byl určen rodinám s dětmi, neboť tento segment tvoří velký podíl v návštěvnosti této oblasti ihned za lidmi ve věku do 25 let. Je zaměřen především na poznávání míst atraktivních právě pro děti. Druhý balíček je spíše určen mladým lidem a je zde zahrnuta nabídka kulturních, historických i přírodních atraktivit. V obou produktových balíčcích jsou zahrnuty ubytovací, stravovací a doplňkové služby. Ty budou nabízeny pomocí informačních center a internetových stránek cestovních kancelářů.

Mikroregion Žďársko má díky dobré geografické poloze, krásné téměř neporušené přírodě a kulturní památce UNESCO velký předpoklad dalšího rozvoje cestovního ruchu.

9. SUMMARY

The aim of this thesis was the analysis of types and forms of tourism in the area Žďársko. Above all, find out which types and forms of work in the area and found the findings of the data suggest certain actions and innovations that would improve the attractiveness of destinations. One of the stages of the field survey, which took place in the interview. Information obtained from the questionnaires were prepared and then evaluated. Based on these results it was possible to determine the visitor's profile and confirm or disprove the hypothesis.

Žďárské visitor is a man to 25 years in South Moravia, who travels regularly Žďársko especially with a partner (husband / wife, boyfriend / girlfriend) in summer and short-term stays. Comes for recreation and most of it in this area attracts hiking and biking.

The first hypothesis, which states that "the Žďársko run mostly by people from the Southern Region" was confirmed by survey. The second hypothesis' people traveling to this area, most in the winter months "has been refuted because it was found that most tourists visiting this area during the summer months. A third hypothesis was "the most visitors to the houses the Žďárské in collective accommodation category hotel" has been refuted. It was found, again using the survey that this area houses the most visitors in private.

The next phase of work was the creation of situational analysis, which was defined according to the Žďárské and forms and species found in this area. Followed to assess the situation and making proposals that could lead to increased traffic in the micro.

Based on the information were developed two product packages. The product package was designed for families with children, as this segment constitutes a large proportion of visitors to this area as soon as people aged over 25 years. It focuses primarily on cognition attractive places just for kids. The second package is rather aimed at young people and is also included the offer of cultural, historical and natural attractions. Both product packages includes accommodation, catering and ancillary services. Will be offered through information centers and websites, travel agencies, which will be sold.

10. POUŽITÉ ZDROJE:

10.1 LITERATURA

1. FORET, M., FORETOVÁ, V. *Jak rozvíjet místní cestovní ruch*. Praha: Grada Publishing, spol. s r. o., 2001. 178 s. ISBN 80-247-0207-X
2. HESKOVÁ, M. a kol. *Cestovní ruch pro vyšší odborné a vysoké školy*. Praha: Fortuna, 2006. 223 s. ISBN 80-7168-948-3
3. HLADKÁ, J. *Technika cestovního ruchu*. Praha: Grada Publishing, spol. s r. o., 1997. 161 s. ISBN 80-7169-476-2
4. HORÁKOVÁ, H. *Strategický marketing*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2003. 200 s. ISBN 80-247-0447-1
5. HORNER, S., SWARBROOKE, J. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2003. 488 s. ISBN 80-247-0202-9
6. INDROVÁ, J. a kol. *Cestovní ruch I*. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2004. 113 s. ISBN 80-24-0799-4
7. JAKUBÍKOVÁ, D. *Strategický marketing. Strategie a trendy*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2008. 272 s. ISBN 978-80-247-2690-8
8. JURMAN, H. *Žďársko*. Brno: SURSUM, 1998. 207 s. ISBN 80-85799-33-2
9. KOTLER, P., KELLER, K. L. *Marketing management*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2007. 792 s. ISBN 978-80-247-1359-5
10. KOTLER, P. *Marketing podle Kotlera. Jak vytvářet a ovládnout nové trhy*. Praha: Management Press, 2000. 258 s. ISBN 80-7261-010-4
11. ORIEŠKA, J. *Technika služeb cestovního ruchu*. Praha: Idea Servis, 1999. 244 s. ISBN 80-85970-27-9
12. PÁSKOVÁ, M., ZELENKA, J. *Cestovní ruch – výkladový slovník*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002. 448 s.
13. PETRŮ, Z. *Základy ekonomiky cestovního ruchu*. Praha: Idea Servis, 1999. 104 s. ISBN 80-85970-29-5

10.2 INTERNETOVÉ ZDROJE:

1. *CERUM. Cestovní ruch města Žďáru nad Sázavou : Ubytování a stravování* [online]. 2007 [cit. 2010-04-20]. Tálský mlýn . Dostupné z WWW: <http://www.cerum.cz/ubytovani_cz.htm>.
2. *Dovolená na Vysočině. Žďárské vrchy.* [online]. 2010 [cit. 2010-03-16]. Skály v okolí chalupy. Dostupné z WWW: <<http://chalupa-strzanov.cz/category/skaly/>>.
3. *Hotel Jehla* [online]. 2009 [cit. 2010-03-16]. Kongres. Dostupné z WWW: <<http://www.hoteljehla.cz/kongres.html>>.
4. *Hotel Medlov* [online]. 2010 [cit. 2010-03-16]. Žďárské vrchy. Dostupné z WWW: <<http://www.zdarskevrchy.cz/pr-clanky/2745>>.
5. *Hotel U Loubů* [online]. 2006 [cit. 2010-04-20]. Ubytování . Dostupné z WWW: <<http://www.halva.org/hotel/ubytovani.html>>.
6. *Hrad Pernštejn* [online]. 2007 [cit. 2010-04-20]. Turistické informace. Dostupné z WWW: <<http://www.hrad-pernstejn.cz/vstup-kontakt.php>>.
7. *Chalupa sedmička* [online]. 2009 [cit. 2010-03-16]. Zajímavosti a další informace. Dostupné z WWW: <<http://chalupasedmicka.cz/info.html>>.
8. *Městys Sněžné* [online]. 2007 [cit. 2010-03-27]. Krátká. Dostupné z WWW: <http://www.snezne.cz/kratka/>.
9. *Nové Veselí* [online]. 2008 [cit. 2010-03-16]. Příroda v okolí městyse. Dostupné z WWW: <http://www.noveveseli.cz/obec/priroda/default.asp>.
10. *Rozhledny u nás* [online]. 2005 [cit. 2010-04-20]. Karasín u Bystřice nad Pernštejnem. Dostupné z WWW: <<http://www.rozhlednyunas.cz/rozhledny/karasin-u-bystrice-nad-pernstejnem/>>.
11. *Salón Expres Vagón : Ubytování a stravování* [online]. 2008 [cit. 2010-04-20]. Zahradní železnice pro děti. Dostupné z WWW: <<http://vagon.hu.cz/>>.
12. *Ski region Žďársko* [online]. 2009 [cit. 2010-03-16]. Mapa lyžařských tratí. Dostupné z WWW: <http://www.ski-zdarsko.cz/index.php?p=mapa-lyzarskych-upravovanych-trati&lng=cz&c=1>.

13. *Snowkiting* [online]. 2009 [cit. 2010-03-16]. Fryšava - Žďárské vrchy. Dostupné z WWW: <<http://www.snowkiting.cz/Clanky/Snowkiting-lokality-reviry/v/Frysava-Zdarske-vrchy>>.
14. *Strašidelná sýpka Dolní Rožínka* [online]. 2009 [cit. 2010-04-20]. Draxmoor. Dostupné z WWW: <<http://www.western.cz/page.php?ide=39>>.
15. *Tři Studně* [online]. 2003 [cit. 2010-03-16]. Základní informace Tři Studně. Dostupné z WWW: <http://www.halva.org/tristudne/clanek.php?id=1>.
16. *Turistik* [online]. 2000 [cit. 2010-03-16]. Rybník Sykovec. Dostupné z WWW: <<http://www.turistik.cz/cz/kraje/vysocina/okres-zdar-nad-sazavou/vlachovice-okres-zdar-nad-sazavou/rybnik-sykovec/>>.
17. *Turistik* [online]. 2000 [cit. 2010-03-16]. Pílská nádrž. Dostupné z WWW: <<http://www.turistik.cz/cz/kraje/vysocina/okres-zdar-nad-sazavou/zdar-nad-sazavou/vodni-nadrz-pilsko/>>.
18. *Velké Dářko* [online]. 2008 [cit. 2010-03-16]. Velké Dářko. Dostupné z WWW: <<http://velke-darko.ceskehory.cz/>>.
19. *Vítejte na Vysočině. Turistický průvodce.* [online]. 2008 [cit. 2010-03-15]. CHKO Žďárské vrchy. Dostupné z WWW: <<http://www.region-vysocina.cz/index.php?objekt=1497>>.
20. *Výpočetní centrum VŠE.* [online]. 2009 [cit. 2010-01-17] Hypotézy. Dostupné z WWW: <nb.vse.cz>.
21. *Westernové městečko Šiklův mlýn* [online]. 2007 [cit. 2010-03-20]. Městečko. Dostupné z WWW: <http://www.western.cz/page.php?ide=1>
22. *Zelená Hora* [online]. 2008 [cit. 2010-03-16]. Návštěvní doba Poutní kostel Sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře. Dostupné z WWW: <<http://www.zelena-hora.eu/informace-pro-navstevniky>>.
23. *Žďár nad Sázavou. Oficiální stránky města památky UNESCO Významné památky* [online]. 2009 [cit. 2010-03-16]. O městě. Dostupné z WWW: <<http://www.zdarns.cz/o-meste/pamatky.asp>>.
24. *Žďárský průvodce* [online]. 2008 [cit. 2010-03-16]. Sportovní rybolov Hrázky. Dostupné z WWW: <<http://www.zdarskypruvodce.cz/zabava/sportovni-rybolovhrazky/>>.

SEZNAM GRAFŮ A TABULEK

Tabulka 3: Dojezdová vzdálenost ze spádových oblastí	32
Graf 1: Rozdělení turistů podle toho z jakého kraje přijíždějí.....	47
Graf 2: Dopravní prostředky, kterými se turisté do oblasti dopravili.....	47
Graf 3: Účel návštěvy.....	48
Graf 4: Doprovod návštěvníků do destinace.....	48
Graf 5: Četnost dosavadních návštěv	49
Graf 6: Roční období, které volí k návštěvě Žďársko.....	49
Graf 7: Atraktivita, které návštěvníky v této oblasti nejvíce lákají.....	50
Graf 8: Plánovaná délka pobytu.....	50
Graf 9: Ubytování návštěvníků.....	51
Graf 10: Stravování návštěvníků.....	51
Tabulka 8: Hodnocení infrastruktury na Žďársku.....	52
Graf 11: Informační zdroje, ze kterých návštěvníci zjišťovali informace.....	52
Graf 12: Uvažování o opakované návštěvě.....	53
Graf 13: Co návštěvníci na Žďársku postrádají.....	53
Graf 14: Náklady na pobyt návštěvníka v mikroregionu.....	54
Graf 15: Pohlaví návštěvníků.....	54
Tabulka 9: Kalkulace prvního produktového balíčku.....	64
Tabulka 10: Kalkulace druhého produktového balíčku.....	65

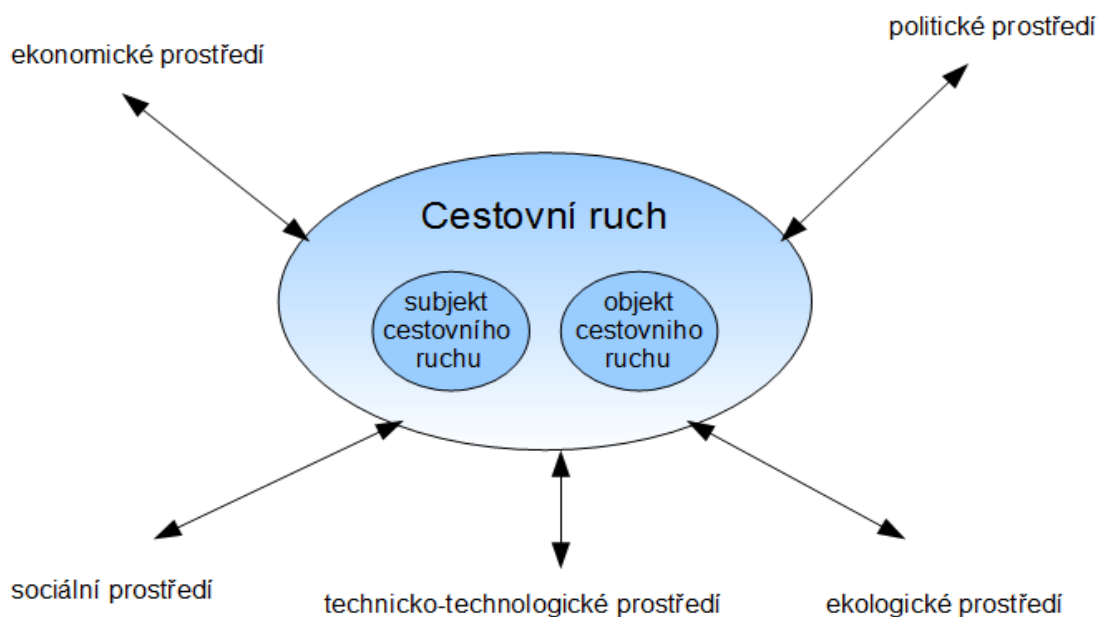
SEZNAM PŘÍLOH

- 1. Přílohy k literárnímu přehledu**
- 2. Přílohy k situační analýze**
- 3. Přílohy k terénnímu šetření**

PŘÍLOHY

1 PŘÍLOHY K LITERÁRNÍ REŠERŠI

Schéma 1: Cestovní ruch jako systém

Zdroj: Hesková, M. a kol. *Cestovní ruch pro vyšší odborné a vysoké školy.* (2006)

Tabulka 1: Druhy cestovního ruchu

Druhy cestovního ruchu	
- rekreační cestovní ruch	- lázeňský cestovní ruch
- sportovní cestovní ruch	- zdravotní cestovní ruch
- dobrodružný cestovní ruch	- obchodní cestovní ruch
- myslivecký a rybářský cestovní ruch	- kongresový cestovní ruch
- náboženský (poutní) cestovní ruch	- stimulační cestovní ruch

Zdroj: Hesková, M. a kol. *Cestovní ruch pro vyšší odborné a vysoké školy.* (2006)

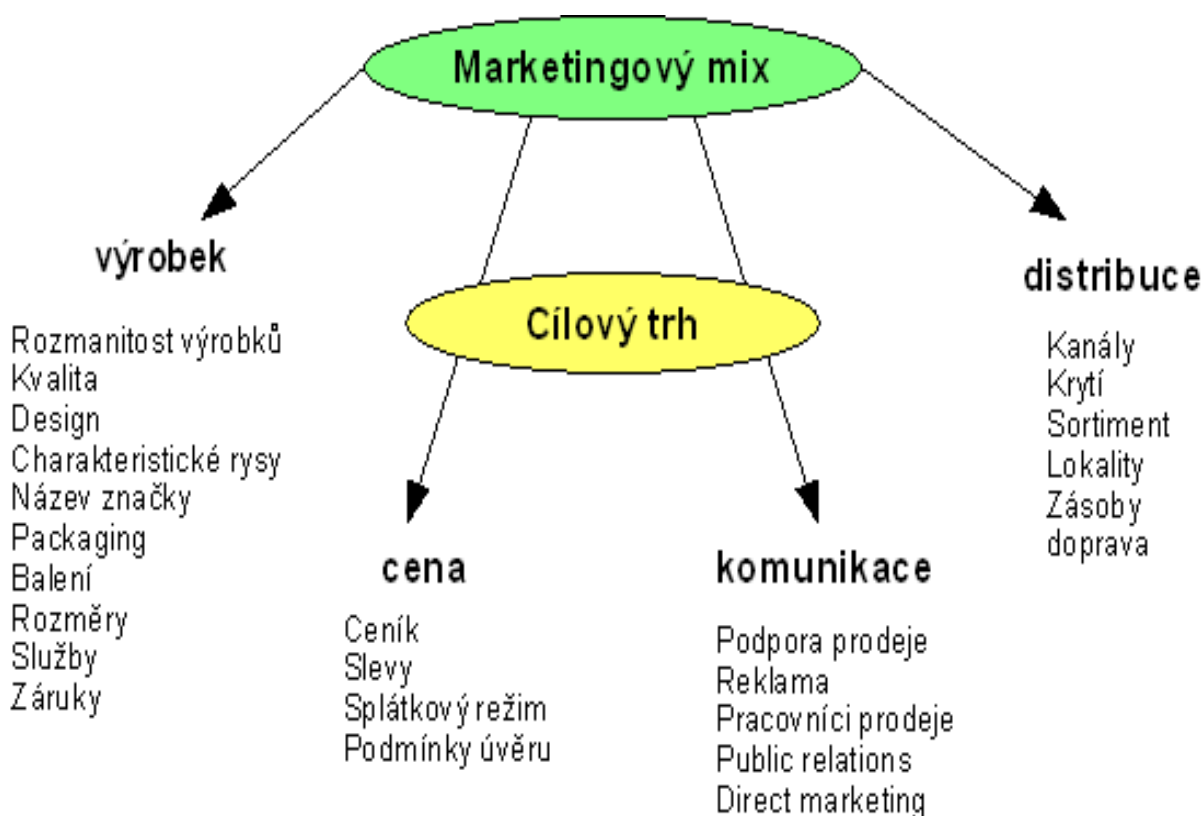
Tabulka 2: Formy cestovního ruchu

Formy cestovního ruchu	
<p>1. z geografického hlediska</p> <ul style="list-style-type: none"> - domácí cestovní ruch - zahraniční cestovní ruch - mezinárodní cestovní ruch - vnitřní cestovní ruch - národní cestovní ruch - regionální cestovní ruch 	<p>2. podle počtu účastníků</p> <ul style="list-style-type: none"> - individuální cestovní ruch - skupinový cestovní ruch - masový cestovní ruch - ekologický cestovní ruch
<p>3. podle způsobu organizování</p> <ul style="list-style-type: none"> - individuální cesty - organizovaný zájezd/pobyt - klubový cestovní ruch 	<p>4. podle věku účastníků</p> <ul style="list-style-type: none"> - cestovní ruch dětí - mládežnický cestovní ruch - rodinný cestovní ruch - seniorský cestovní ruch
<p>5. podle délky účasti</p> <ul style="list-style-type: none"> - výletní cestovní ruch - krátkodobý cestovní ruch - víkendový cestovní ruch - dlouhodobý cestovní ruch 	<p>6. podle převažujícího místa pobytu</p> <ul style="list-style-type: none"> - městský cestovní ruch - příměstský cestovní ruch - venkovský cestovní ruch - agroturistika (ekoagroturistika) - horský, vysokohorský cestovní ruch - přímořský cestovní ruch
<p>7. podle ročního období</p> <ul style="list-style-type: none"> - sezónní (zimní, letní) cestovní ruch - mimosezónní cestovní ruch - celoroční cestovní ruch 	<p>8. podle použitého doprav.prostředku</p> <ul style="list-style-type: none"> - motorizovaný cestovní ruch - železniční cestovní ruch - letecký cestovní ruch - lodní cestovní ruch

<p>9. z hlediska dynamiky</p> <ul style="list-style-type: none"> - pobytový (statistický) cestovní ruch - poutní (dynamický) cestovní ruch 	<p>10. ze sociologického hlediska</p> <ul style="list-style-type: none"> - návštěvy příbuzných a známých - sociální cestovní ruch - komerční cestovní ruch - etnický cestovní ruch
---	---

Zdroj: Hesková, M. a kol. *Cestovní ruch pro vyšší odborné a vysoké školy*. (2006)

Schéma 2 Marketingový mix „4P“

Zdroj: Kotler, P., Keller, K. L., *Marketing management*, Praha: Grada Publishing (2007)

2. PŘÍLOHY K SITUAČNÍ ANALÝZE

Obrázek 1: Žďársko

Zdroj: Jurman, Žďársko, Brno (1998)

Obrázek 2: Zelená hora

Zdroj: www.zamekzdar.cz

Obrázek 3: Zámek Žďár nad Sáz.

Zdroj: www.zamekzdar.cz

Obrázek 4: Muzeum knihy

Zdroj: www.zamekzdar.cz

Obrázek 5: Kostel v Zámku

Zdroj: www.zamekzdar.cz

Obrázek 6: Barokní most

Zdroj: www.zamekzdar.cz

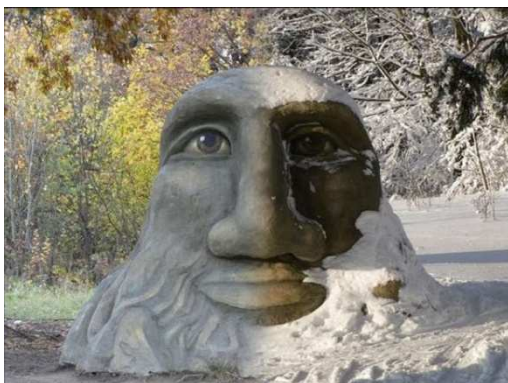
Obrázek 7: Radnice

Zdroj: www.zamekzdar.cz

Obrázek 8: socha Mamlase

Zdroj: www.olsiak.cz

Obrázek 9: socha mamuta

Zdroj: www.turistika.cz

Obrázek 10: socha koně

Zdroj: www.cestopisy.net

Obrázek 11: socha Hamroně

Zdroj: www.tristudne.eu

Obrázek 12: socha raka

Zdroj: www.olsiak.cz

Obrázek 13: sousoší hrochů

Zdroj: www.novyteleckov.cz

Obrázek 14: Hraniční kámen - orlice

Zdroj: www.tristudne.eu

Obrázek 15: Hraniční kámen – lev

Zdroj: www.tristudne.eu

Obrázek 16: socha sovy

Zdroj: www.tristudne.eu

Tabulka 4: Vstupné a otevírací doba do poutního kostela na Zelené hoře

Návštěvní doba:		Vstupné:	
<i>duben a říjen</i>	soboty, neděle a svátky od 9:00 do 17:00 hodin - poslední prohlídka od 16:30 hodin	<i>Plné vstupné</i>	80,- Kč
	- v ostatní dny pouze pro předem objednané výpravy v počtu minimálně 10 osob	<i>Snížené vstupné I.</i> (děti od 6 do 15 let, senioři od 65 let, ZTP, studenti do 26 let)	50,- Kč
<i>květen až září</i>	- denně mimo pondělí od 9:00 do 17:00 hodin - poslední prohlídka od 16:30 hodin	<i>Snížené vstupné II.</i> (organizované skupiny předškolní mládeže)	30,- Kč
		<i>Rodinné vstupné</i> (2 dospělí + max. 3 děti do 15 let)	210,- Kč

Zdroj: zpracováno autorem dle webových stránek www.zelena-hora.cz (2010)

Tabulka 5: Otevírací doba na Zámku ve Žďáře nad Sázavou

Období	Otvírací doba
<i>duben a říjen</i>	pouze v sobotu, neděli a svátky, 9:00 - 17:00 hod. (ve všední dny pouze pro předem nahlášené skupiny)
<i>květen - září</i>	denně mimo pondělí, 9:00 - 17:00
<i>listopad - březen</i>	pracovní dny, 8:00 - 16:00 hod.; soboty, neděle a svátky je zavřeno

Zdroj: zpracováno autorem dle webových stránek www.zamekzdar.cz (2010)

Tabulka 6: Trasy a vstupné na Zámku ve Žďáře nad Sázavou

Trasa č. 1	Vstupné	Trasa č. 2	Vstupné
Bazilika Nanebevzetí P. Marie, Studniční kaple, Santiniho expozice	100(60)Kč	Okruh č. 1 + expozici Umění baroka ze sbírek Národní galerie v Praze	140(90)Kč

Zdroj: zpracováno autorem dle webových stránek www.zamekzdar.cz (2010)

Tabulka 7: Vybraná kulturní zařízení na Žďársku

Kulturní zařízení	Adresa
<i>Městské divadlo Žďár nad Sáz.</i>	Doležalovo nám. 72/1 591 01 Žďár nad Sázavou 1
<i>Kino Vysočina</i>	Brodská 2 591 01 Žďár nad Sázavou
<i>Letní kino Altánek</i>	Hotel "U Loubů" Tři Studně 13 592 04 Pošta Fryšava pod Žákovou horou

Tabulka 8: Vybraná ubytovací zařízení na Žďársku

Název	Kontakt	Kapacita	Další poskytované služby
<i>Hotel Grunt</i>	Vysocká 62 591 01 Žďár nad Sáz. www.hotelgrunt.cz info@hotelgrunt.cz	35 lůžek	restaurace, parkoviště, úschovna jízdnicích kol a lyží, služby spojené s koňmi (vyjížděky, výcvik s instruktorem, ustájení koní)
<i>Hotel FIT</i>	Horní 30 591 01 Žďár nad Sáz. hotel.fit@agro-merin.cz hotel.fit@agro-merin.cz	64 lůžek	restaurace, bazén, sauna, rehabilitační centrum, fit centrum, služby kadeřníka, pedikéra, maséra, parkoviště
<i>Hotel H</i>	Strojírenská 372 591 01 Žďár nad Sáz. info@hotelh.cz www.hotelh.cz	70 lůžek	restaurace, bar, parkoviště
<i>Hotel Jehla</i>	Kovářova 214/4 591 01 Žďár nad Sázavou info@hoteljehla.cz www.hoteljehla.cz	292 lůžek	restaurace, kongresové prostory, kopírovací služby, fax, připojení k internetu, prádelna, směnárna, kadeřník, solárium, nehtové studium, masáže, kosmetický salon, úschovna kol, parkoviště,
<i>Hotel Tálský mlýn</i>	č.p.18 591 02 Žďár nad Sázavou 2 – zámek talskymlyn@cerum.cz	58 lůžek	restaurace, prostory pro školení, parkoviště

<i>Penzion na Stezce</i>	Alena a Jiří Spurný Dvorská 21 591 01 Žďár nad Sázavou 2 penzionnastezce@seznam.cz http://na.stezce.sweb.cz	15 lůžek	restaurace, bar, internet, parkoviště pro děti: kolotoč, pískoviště, houpačka, venkovní ohniště
<i>Táferna</i>	Iva Malá a Josef Malý Santiniho 38/4 Žďár nad Sázavou, 591 02 www.taferna.cz info@taferna.cz	21 lůžek	restaurace, internet, parkoviště
<i>Hotelový dům Morava</i>	Horní 22 591 01 Žďár nad Sázavou morava@cerum.cz http://www.cerum.cz/moravakontakt_cz.htm	143 lůžek	restaurace, 2 kadeřnické salony, solárium, turbosolárium, kosmetický salon, masérské služby, parkoviště
<i>Penzion Santini</i>	Veselská 8/13 591 01 Žďár nad Sázavou penzionsantini@penzionsantini.cz www.santinitour.cz	11 lůžek	parkoviště
<i>Penzion v Kapli</i>	Santiniho 64 592 02 Žďár nad Sáz. kaple@kaple.cz http://www.kaple.cz	8 lůžek	kavárna, internet, parkoviště
<i>Ubytovna TJ Žďár nad Sázavou</i>	Jungmanova 10 591 01 Žďár nad Sáz. sekretariat@tjzdarns.cz http://www.tjzdarns.cz/	21 lůžek	společenská místnost s televizí, přípojka na internet
<i>Ubytovna Žďas</i>	Veselská 1087/62 591 71 Žďár nad Sáz. ubytovna@zdas.cz http://www.ubytovnazdas.cz/	132 lůžek	prádelna se sušárnou, televizní místnost, kolárna, herna, kuchyň

Hotel Račín	Račín 10 592 11 Žďár nad Sáz.	48 lůžek	restaurace, Víceúčelový sál, masáže, prádelna, parkování
Hotel Sázava	Sázava 181 592 11 Velká Losenice info@hotelsazava-zr.cz www.hotelsazava-zr.cz	hot.pokoje apartmány 10 x srub 23 x chata	restaurace, jídelna, bar, vinárna, hotelová terasa, gril, koupaliště, půjčovna kol, půjčovna čtyřkolek
Penzion Čertův Kámen	Světnov 157 591 02 Žďár nad Sázavou tomanovaj@c-box.cz www.certuvkamen.cz	15 lůžek	parkoviště, společenská místnost, hospůdka s krbem, plně vybavena kuchyň, úschovna kol
Penzion Polnička	Polnička 51 591 02 Žďár nad Sázavou simak.restaurace@seznam .cz www.zdarskypruvodce. cz/restaurace/restaurace -polnicka	15 lůžek	restaurace, společná kuchyňka, společenská místnost, gril, dětské pískoviště, upravené ohniště, parkoviště
Penzion Starý Dvůr	59212 <i>Nové Dvory 90</i> www.starydvur.cz starydvur@tiscali.cz	11 lůžek	restaurace, internet, tenisový kurt, půjčovna kol, stolní tenis, parkoviště
Penzion Tisůvka	Cikháj 51 591 02 Žďár nad Sázavou info@restauracetisuvka. cz www.restauracetisuvka. cz	18 lůžek	restaurace, internet, úschovna kol, parkoviště
Penzion U Hrocha	Škrdlovice 14 591 01 Žďár nad Sázavou restaurace@uhrocha.co m www.uhrocha.com	48 lůžek	restaurace, internet, víceúčelové hřiště, venkovní krytý kulečník, minigolf, parkoviště

<i>Penzion Velké Dářko</i>	Škrdlovice 116 59101 Žďár nad Sázavou penzion@velkedarko.cz www.velkedarko.cz	52 lůžek	restaurace, salon s barem, internet, kulečnick
<i>Penzion Bodlák</i>	Dušan Bodlák Škrdlovice 591 02 Žďár nad Sázavou dusan.bodlak@seznam.cz /www.penzionbodlak.cz	10 lůžek	společná jídelna, kuchyňka a společenská místnost s krbem, uzavřená zahrada, venkovní bazén
<i>Hotel U Loubů</i>	Tři Studně 13 592 04 - Fryšava pod Žákovou horou hotel@hoteluloubu.cz www.hoteluloubu.cz	50 lůžek	restaurace, coffee bar, bazén, fitness, letní bar v altánku, letní kino, gril, altánek, zimní zahrada, úschovna kol a lyží, internet, parkoviště
<i>Hotel Horník</i>	592 04 - Fryšava pod Žákovou horou hornik@askino.cz www.askino.cz	91 lůžek	restaurace, masáže, posilovna, sauna, parkoviště, dětské hřiště, venkovní bar se zahrádkou, internet, sauna, bazén, posilovna
<i>Chalupa Cikháj</i>	Cikháj 19 Žďár nad Sázavou 2 591 02 www.cikhaj.cz	13 lůžek	ohniště s posezením, úschovna kol, lyží
<i>Turistická chata Duha</i>	Tři Studně 42 592 04 Tři Studně	40 lůžek	lyžárna, kolárna, kuchyň
<i>Chatky na Studních</i>	Roman Nekuža Tři Studně č. ev. 125 592 04 Fryšava pod Žákovou Horou chatky.nastudnich@sezna m.cz www.chatkynastudnich.cz	4 chatky (22 lůžek)	
<i>Klub Yukon</i>	Jan Ondra 592 04 Fryšava pod Žákovou Horou klubyukon@email.cz www.klubyukon.cz	50 lůžek	internet, lanová dráha, prolézačky pro děti

Zdroj: autorka (2010)

Obrázek 17: Velké Dářko

Zdroj: www.regiony.ic.cz

Obrázek 18: Pilská nádrž

Zdroj: www.zdarskypruvodce.cz

Obrázek 19: Medlov

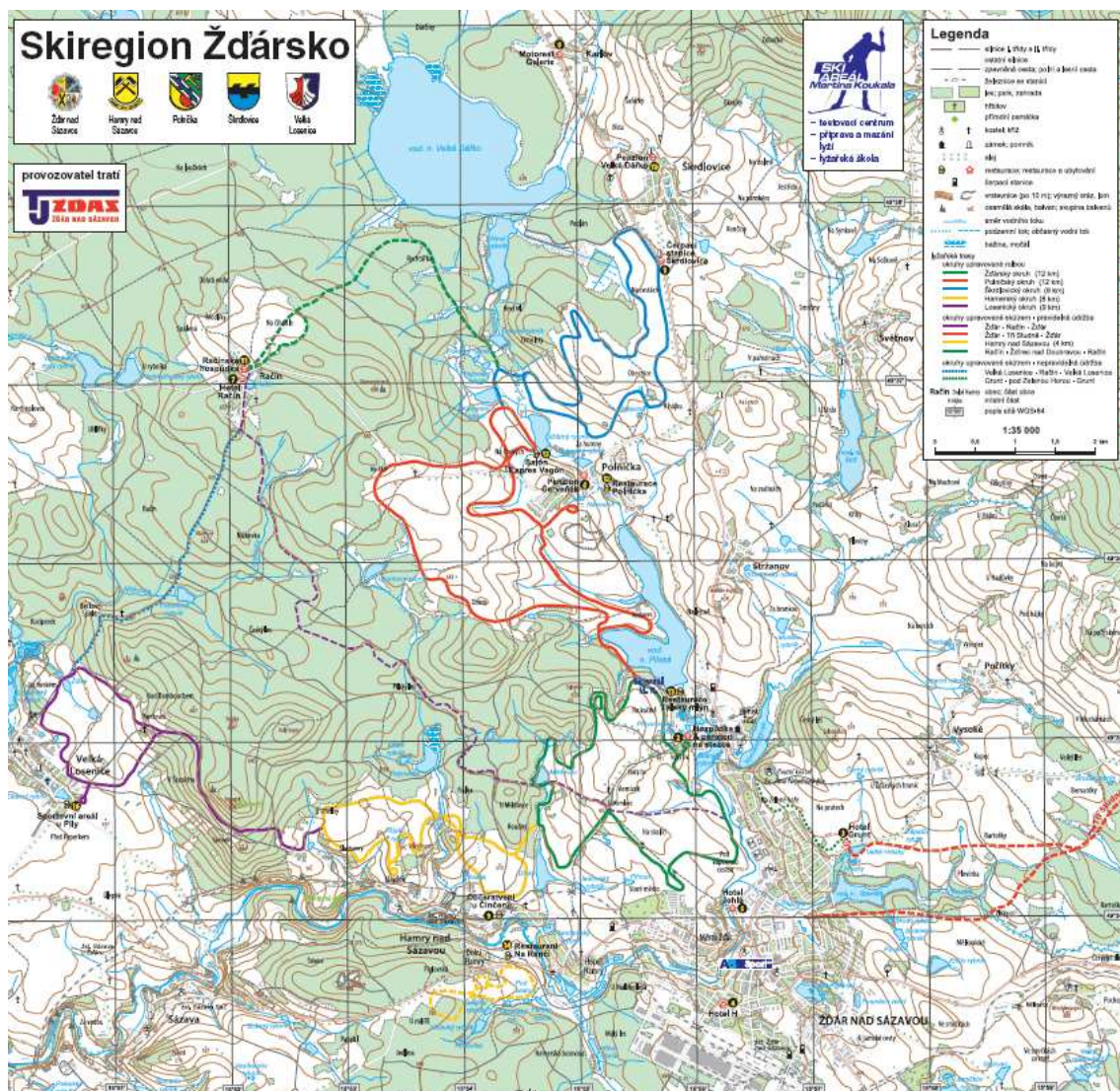
Zdroj: www.zdarskevrchy.cz

Obrázek 20: Sykovec

Zdroj: static.panoramio.com

Obrázek 21: Mapa běžeckých tratí na Žďársku

Zdroj: www.ski-zdarsko.cz

Obrázek 22: horolezci na Devíti skalách

Zdroj: www.vysocina-news.cz

Obrázek 23: snowkiting na Žďársku

Zdroj: www.zdarskevrchy.cz

3. PŘÍLOHY K TERÉNÍMU ŠETŘENÍ

Dotazník

Dobrý den,
jmenuji se Monika Sodomková, jsem studentkou Ekonomické fakulty Jihočeské Univerzity v Českých Budějovicích a provádím výzkum v rámci své bakalářské práce nazvané „Analýza druhů a forem cestovního ruchu v oblasti Žďársko“. Získané informace budou použity výhradně pro zpracování bakalářské práce.

Děkuji Vám za Váš čas a spolupráci při vyplnění dotazníku.

1) Z jakého kraje České republiky přijíždíte?

a) Jihomoravský kraj	h) Pardubický kraj
b) Jihočeský kraj	i) Plzeňský kraj
c) Královéhradecký kraj	j) Středočeský kraj
d) Karlovarský kraj	k) Ústecký kraj
e) Liberecký kraj	l) Vysočina
f) Olomoucký kraj	m) Zlínský kraj
g) Moravskoslezský kraj	n) hlavní město Praha

2) Jakým dopravním prostředkem jste se do této oblasti dopravil/a?

a) pěšky	e) autobusem
b) na kole	f) vlakem
c) na motocyklu	g) kombinovanou dopravou
d) osobním automobilem	

3) Za jakým účelem přijíždíte?

- a) poznávání
- b) rekreace
- c) léčba
- d) zábava
- e) nákupy
- f) sport
- g) jiný (prosím vypište jaký) .....

4) S kým jste přicestoval/a?

- a) sám/sama
- b) s manželem/manželkou,
přítelem/přítelkyní
- c) s rodinou a dětmi
- d) se známými
- e) s organizovanou skupinou

5) Kolikrát jste již dříve navštívil/a tuto oblast?

- a) nikdy, jsem zde poprvé
- b) 1 – 3 krát
- c) 4 krát a více
- d) navštěvuji ho pravidelně

6) Náklady na pobyt v regionu na 1 osobu/1 den?

- a) do 500 Kč
- b) 501 – 1 000 Kč
- c) 1 001 – 1 500 Kč
- d) 1 501 – 2 000 Kč
- e) 2 001 a více

7) Jaké roční období preferujete pro návštěvu Žďárska?

- a) jaro
- b) léto
- c) podzim
- d) zimu

8) Jaké atraktivity Vás zde nejvíce lákají? (zaškrtněte max. 5 možností)

- a) pěší turistika
- b) cykloturistika
- c) vodní sporty
- d) zimní sporty
- e) sportovní akce (závody, utkání,...)
- f) péče o fyzickou a duševní kondici (horolezectví, fitness, volejbal,...)
- g) cesty za poznáním (návštěvy hradů, zámků, muzeí, galerií, rozhleden, ...)
- h) venkovská turistika (projížďky na koních, pobyt na farmě, agroturistika,...)
- i) návštěvy kulturních akcí (výstavy, koncerty,...)
- j) církevní turistika
- k) jiné (vypište jaké) .....

9) Jak dlouhý pobyt plánujete?

- a) 1 den
- b) 2 – 3 dny
- c) 4 – 5 dní
- d) 6 – 7 dní
- e) více jak 7 dní

10) V jakém typu ubytovacího zařízení jste ubytováni?

- a) hotel
- b) motel
- c) penzion
- d) kemp, chata
- e) v soukromí
- f) nejsem ubytován/a
- g) v jiném (vypište v jakém) .....

11) Jakým způsobem se zde stravujete?

- a) v pohostinských zařízeních
- b) preferuji vlastní stravování
- c) jiné (vypište jaké) .....

12) Jak hodnotíte infrastrukturu v tomto regionu? (křížkem označte Vámi vybranou možnost)

	Výborná	Velmi dobrá	Dobrá	Dostačující	Nedostačující
Rozsah a kvalita ubytovacích služeb					
Rozsah a kvalita stravovacích služeb					
Rozsah a kvalita dopravních služeb					
Společenské, kulturní možnosti					
Sportovní možnosti					
Nákupní možnosti					
Vyžití pro děti					
Služby informačních center					
Cenová úroveň služeb					

13) Z jakých zdrojů jste se dozvěděl/a informace o Žďársku?

- a) žádné informace jsem nezjišťoval/a
- b) z internetu
- c) z informačních center
- d) z průvodců, letáků a brožur
- e) od cestovních kanceláří, cestovních agentur
- f) média
- g) informace od příbuzných či známých
- h) z jiných (vypište z jakých) .....

14) Co se Vám vybaví, když se řekne „Žďársko“?

.....

15) Co Vás zde nejvíce zaujalo a doporučil/a byste to svým přátelům a známým?

.....

16) Navštívili byste znovu tento region?

- ano
- ne
- zatím nevím

17) Co v této oblasti postrádáte? (zaškrtněte max. 2 možnosti)

- a) aquapark
- b) zoo
- c) lázně
- d) velká nákupní a zábavní centra
- e) multikina
- f) jiné (vypište) .....

Údaje o respondentovi (pouze pro statistické vyhodnocení):

18) Pohlaví:

- a) muž
- b) žena

19) Věková kategorie:

- a) 0 – 25 let
- b) 26 – 35 let
- c) 36 – 45 let
- d) 46 – 55 let
- e) 56 – 65 let
- f) 66 a více

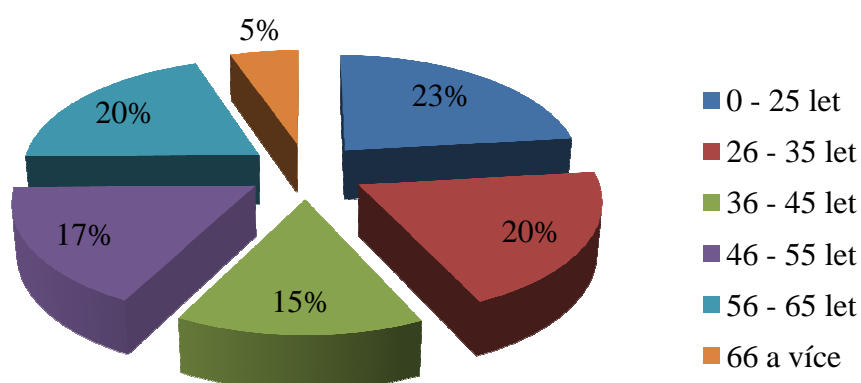
20) Nejvyšší dosažené vzdělání:

- a) základní vzdělání
- b) střední vzdělání s výučním listem
- c) střední vzdělání s maturitou
- d) vyšší odborné vzdělání
- e) vysokoškolské vzdělání

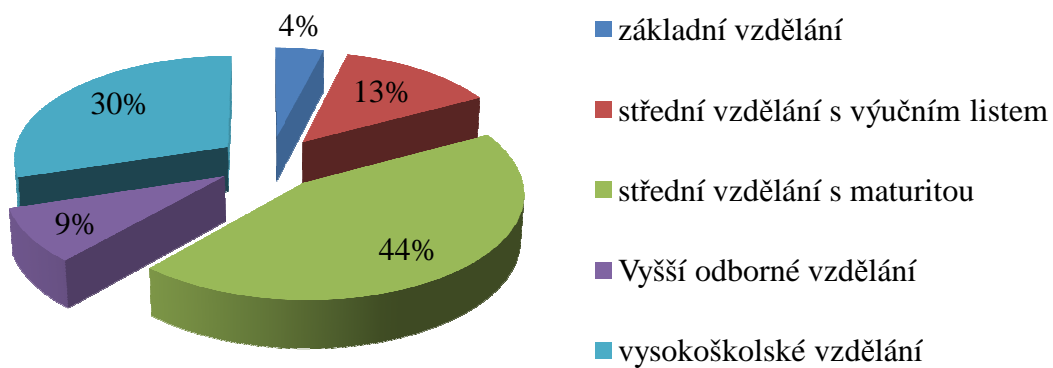
21) Kolik obyvatel má místo Vašeho trvalého bydliště:

- a) do 5 000
- b) 5 001 – 10 000
- c) 10 001 – 20 000
- d) 20 001 – 30 000
- e) 30 001 – 40 000
- f) 40 001 – 50 000
- g) 50 001 a více

Graf 16: Věková kategorie návštěvníků:

Graf 17: Nejvyšší dosažené vzdělání návštěvníků:

Graf 18: Počet obyvatel místa trvalého bydliště návštěvníků:

